

Svarstyta Rusijos kariuomenės išvedimo iš Pabaltijo klausimas

New Yorkas, gruodžio 7 d. — Kaip pranešė Lietuvos nuolatinėje misijoje prie Jungtinių Tautų, Generalinės Asamblėjos plenariniame posėdyje JT buvo svarstyta klausimas dėl „Užsienio karinių pajėgų išvedimo iš Baltijos valstybių teritorijų“.

Rusijos kariuomenės išvedimo iš Baltijos valstybių klausimas Jungtinės Tautos pirmą kartą iškeltas 1992 m. rudenį, 47-osios Generalinės Asamblėjos dienotvarkėje, Estijos, Latvijos ir Lietuvos delegacijų prašymu. 47-a ir 48-a Generalinės Asamblėjos sesijos vienbalsiai priėmė rezoliucijas, reikalaujancias greito ir tvarkingo Rusijos karinių pajėgų išvedimo bei besąlygiško Rusijos tarptautinių įsipareigojimų, prisiimtų pagal Europos Saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos deklaraciją, vykdymo. Vykdydamas Asamblėjos rezoliucijų reikalavimus, JT Generalinis sekretorius Boutros-Ghali 1993 m. į Baltijos valstybes ir Rusiją pasiuntė savo įgaliotinį, singapūrietį ambasadorių Tommy Koh padėti šalims susitarti dėl išvedimo tvarkos.

Šiamei Generalinės Asamblėjos (GA) sesijai buvo pateiktas Jungtinių Tautų Generalinio sekretoriaus pranešimas apie praėjusių GA rezoliucijų įgyvendinimą. Savo raštiskame pranešime JT vadovas informavo Generalinę Asamblėją apie išvedimo susitarimų įgyvendinimą ir apie kai kuriuos, likusius po išvedimo klausimus, pvz., žala aplinkai, Estijoje ir Latvijoje nelegaliai demobilizuotų karių klausimus, ir karinio tranzito per Lietuvos teritoriją sureguliuojamas.

Diskusijas dėl Generalinio sekretoriaus pranešimo pradėjo Latvijos ministras pirmininkas Maris Gailis, kalbėdamas trijų Baltijos šalių vardu. Rusijos kariuomenės išvedimą iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos Gailis pavadino „istorinės reikšmės įvykiu Baltijos valstybėms, Rusijai ir visai Europai“. Baltijos šalims jis reiškia Antrojo pasaulinio karo tikrą pabaigą, o Rusijos Federacijai, pasak Latvijos premjero, išvedimas yra „kartinis žingsnis kelyje į demokratiją“ ir „Sovietų Sąjungos tamsios praeities likimo pasmerkimas“. Premjeras Gailis padėkojo tarptautinei bendrijai už nuolatinę paramą ir pavadino tarptautinių organizacijų bei JT Generalinio sekretoriaus veiklą „puikiu preventyvosios diplomacijos pavyzdžiu“.

„Išvedus armiją, būtina nuosekliai vykdyti visų kitų susitarimų reikalavimus“, pasakė Latvijos ministras pirmininkas, minėdamas su Rusija sudarytus susitarimus dėl Skrudos radiolokacinės stoties Latvijoje ir Paldiskio laivyno bazės demontavimo Estijoje. M. Gailio teigimu, liko ir kiti sprendžiami klausimai. „Geresnio bendradarbiavimo reikia, sprendžiant klausimą dėl karinio tranzito per Lietuvos teritoriją“, pažymėjo jis. „Baltijos valstybės pabrėžia, kad karinis tranzitas turi būti vykdomas geriant esančius šalies įstatymus ir tarptautines teisės principus.“

Baltijos valstybės ragina visas šalis pilnai gerbti ir vykdyti šiuos reikalavimus“, sakė Gailis.

Latvijos premjeras savo kalboje Generalinės Asamblėjos salėje taip pat minėjo, kad Baltijos valstybės po išvedimo siekia normalizuoti santykius su Rusija visose sferose, išskirdamas geresnių tarpusavio prekybos sąlygų svarbą.

Sekantis kalbėjo Rusijos Federacijos naujasis ambasadorius Jungtinės Tautos Sergej Lavrov. Ambasadorius pasidžiaugė, kad Rusijos Federacija pilnai įgyvendino visas Generalinės Asamblėjos rezoliucijas dėl kariuomenės išvedimo, „tuo demonstruodama savo įsipareigojimus gerbti naujai nepriklausomų valstybių lygį, suverenumą ir nepriklausomybę“.

Amb. Lavrov pabrėžė, kad laikinas Rusijos karinių objektų veikimas Skrudroje, Latvijoje, ir Paldiskio uoste, Estijoje, „negali būti laikomas Rusijos kariniu buvimu tose valstybėse“. Jis išreiškė savo pasitenkinimą, kad „atverčiamas naujas puslapis Rusijos ir Baltijos šalių istorijoje, ir, kad dabar bus galima skirti didesnę dėmesį humanitariniams ir prekybos klausimams tarpusavio santykiuose“.

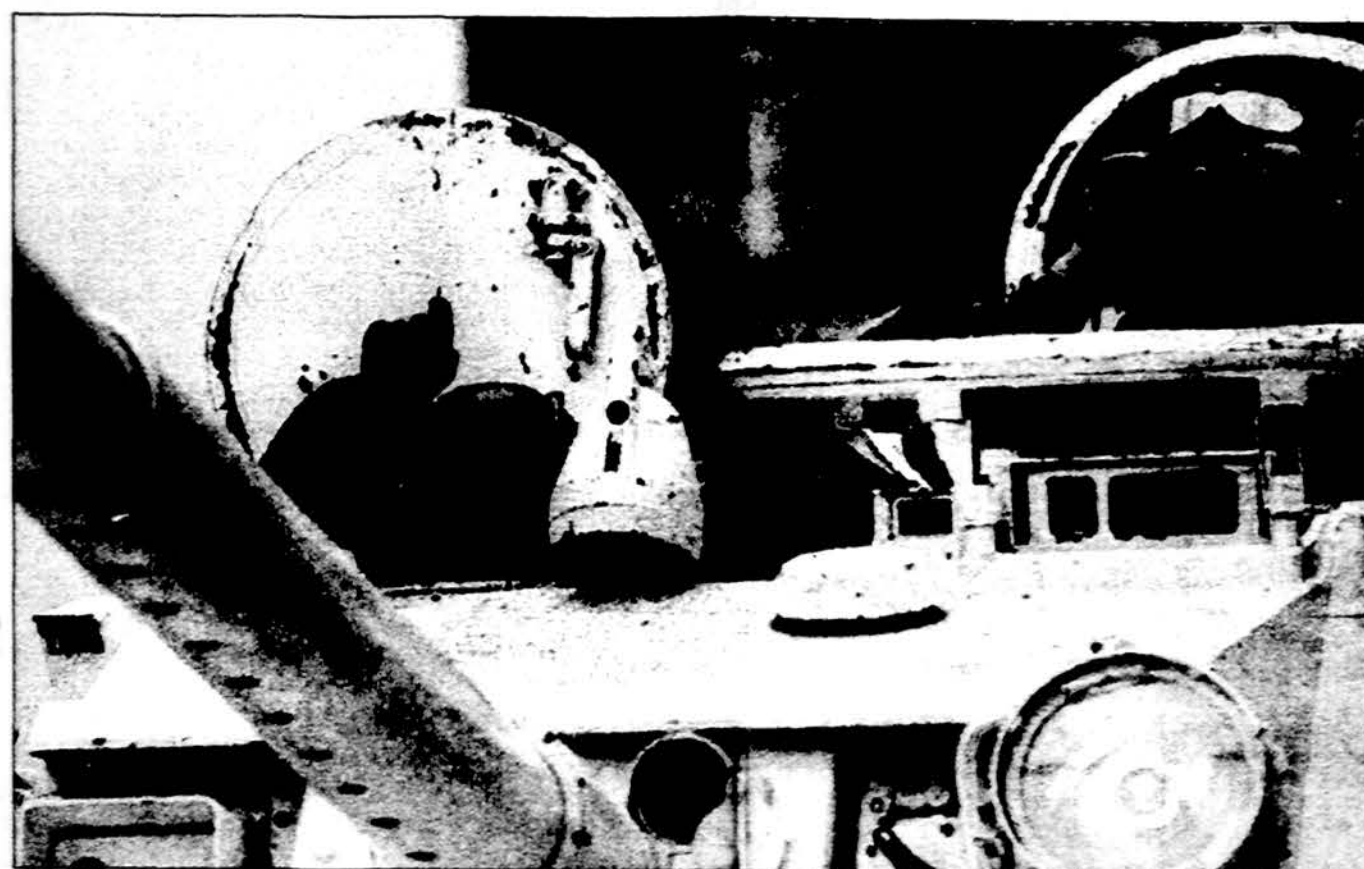
Ambasadorius Lavrov paminėjo ir Rusijos susirūpinimą dėl žmogaus teisių padėties Baltijos valstybėse. „Šis klausimas domina Jungtines Tautas ir kitas tarptautines organizacijas... ir laukiame pažangos šiuo svarbiu klausimu“, kalbėjo jis.

Europos Sąjungos ir Austrijos vardu kalbėjo Vokietijos ambasadorius Graf zu Rantzau. Kariuomenės išvedimą prilyginamas laimingai pasakos pabaigai, Vokietijos atstovas pavadino jį svarbiu pasiekimu visam regionui. Europos Sąjunga, pasak ambasadoriaus, tikisi, kad visos suinteresuotos šalys toliau spręstų iškilusius klausimus tarpusavio supratimo dvasia.

Šiaurės šalių vardu kalbą sakė Danijos ambasadorius Bent Haakonsen. Akcentuodamas Baltijos jūros regiono ypatingą reikšmę Šiaurės šalims, Danijos atstovas pasakė, kad Rusijos kariuomenės išvedimas padės visoje Šiaurės Europoje įtvirtinti saugumą ir stabilumą.

Jungtinių Amerikos Valstijų delegacijos vardu kalbėjo ambasadorius Karl Inderfurth, atsisakydamas už politinius klausimus Amerikos Misijoje Jungtinės Tautos. Jungtinės Valstijos, teigė Inderfurth, dešimtmečiais rėmė Baltijos valstybių nepriklausomybės idėją, kuomet daugelis šalių pasaulyje manė, kad tai beviltiškas siekis. „Gal niekur kitur pasaulyje taip gerai nėra suprantamas Baltijos tautų pasiaukojimas“ kaip Jungtinės Valstijos, teigė Inderfurth. JAV visuomet palaikė Jungtinių Tautų pastangas padėti spręsti kariuomenės išvedimo klausimą, padėjo Rusijos Federacijos kariams bei jų šeimoms įsikurti.

Sesijoje kalbas taip pat sakė Čekijos ir Afganistano ambasadoriai. Čekijos ambasadorius

Jungtinių Tautų taikos palaikytojai iš Prancūzijos patruliuoja Sarajevo mieste. JT apsaugos pajėgos, tačiau, neapėjusia nei užtikrinti šalpos išdalimo apsupto miesto gyventojams, nei apsaugoti žmonių nuo serbų puolimo. Trečią dieną Prancūzija ragino išvesti JT apsaugos dalinius iš Bosnijos, nes neįmanoma sustabdyti serbų agresijos, neįvedant didelio skaičiaus žemės pajėgų, kurios tiesioginiai mūšiais atstumtų serbus atgal. Atrodo, kad Prancūzijos prašymas bus patenkintas, nes nei viena šalis nesirytė tokiam gynyminui.

Opozicija nesipriešina partijų bendradarbiavimui prieš nusikalstamumą

Vilnius, lapkričio 30 d. (AGEP-LA) — Seimo vicepirmininkas Juozas Bernatoniš neabejoja, kad iki sausio 1-osios bus paskirtas naujas generalinis prokuroras, rašo „Lietuvos aidas“. Kaip žinoma, siūlyti naują generalinio prokuroro kandidatūrą gali tik prezidentas, tačiau dabar jau nerealiu tapo anksčiau Seimui nustatytas terminas — iki gruodžio 1-osios patvirtinti generalinį prokurorą.

Lapkričio 30 d. spaudos konferencijoje Seimo vicepirmininkas sakė nemąs, kad tai būtų problema ir reikėtų koreguoti įstatymus, nes dabartinis generalinis prokuroras Artūras Paulauskas dirbs iki sausio 1-osios. Seimas tiesiog „kiek pavėlavęs“ paskirti naująjį prokurorą. Bernatoniš sakė, jog dar gegužės mėnesį LDDP siūlė parlamente atstovaujamosioms politinėms jėgoms susitarti, kad nebus politizuojamos kovos su nusikalstamumu problemos. Pasak Bernatoniš, tai esą atmetė visos opozicinės jėgos „nuo ultradešinių iki žymaus centro Egidijaus Bičkauskio“.

Bernatoniš nuomone, toks susitarimas būtų pasitarnavęs teisei reformai. „Kai kurie mūsų politikų veiksmai tarnauja mafijai“, sakė parlamento vicepirmininkas, pastebėjęs, kad tai tvirtino jau anksčiau ir gali pakartoti ir dabar. Bernatoniš ypač pabrėžė, kad savo teiginiui dešimiesiems, bet nepateikė nei faktų, nei pavyzdžių, taip pat neužsiminė ir apie naują rengiamą pajamų ir turto deklaravimo įstatymą, apie kurį anksčiau yra sakęs, jog bus priimtas jau spalio mėnesį. Pareigūnų pajamų ir turto deklaravimo įstatymas Seimo jau buvo priimtas, tačiau prezidentas atsisakė jį pasirašyti, pateikdamas vieno aršiausių tokių įstatymų priešingų Bernatoniš motyvus — esą įstatymas pažeidžia piliečių teises.

Kitas Seimo vicepirmininkas, Centro sąjungos frakcijai priklausęs Egidijus Bičkauskas pareiškė, kad jo kolega, parlamento vicepirmininkas, LDDP atstovas Bernatoniš „iškreipia tikrovę“.

Lapkričio 30 d. Bičkauskas paskelbė pareiškimą, kuriuo atmeta Bernatoniš spaudos konferencijoje pasakytus žodžius, jog dešinieji ir kitos politinės partijos, įskaitant centrą Bičkauską, pasisakė prieš LDDP frakcijos inicijuotą politinių partijų susitarimą dėl bendrų veiksmų, kovojant su nusikalstamumu ir šios problemos nepolitizavimo.

Jis priminė savo birželio mėnesį iš Seimo tribūnos pasakytus žodžius: „Aš sveikinu tokį susitarimą ir sveikinu LDDP, kad ji inicijuoja tokį susitarimą. Aš manau, kad Centro Sąjunga tikrai pasirašytų tokį susitarimą“.

Seimo vicepirmininkas Bernatoniš taip pat sakė, kad pirmasis teisinės reformos etapas, kuris, jo vertinimu, turėtų užtrukti trejus metus, vyksta sėkmingai. Jau priimti visi reikalingi teisiniai aktai, ir dabar jie koreguojami. Iki sausio 1-osios, pasak Bernatoniš, bus paskirti visi Aukščiausiojo Teismo, Apeliacinio Teismo teisėjai ir generalinis prokuroras. Visi į tris etapus suskirstyti teisinės reforma turėtų trukti dešimt ar penkiolika metų.

Permainos Lietuvos Aukščiausiojo Teismo

Vilnius, gruodžio 6 d. (Elta) — Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas Mindaugas Lošys pavadė vienam iš Aukščiausiojo Teismo teisėjų patikrinti žurnalisto Vito Lingio nužudymo bylos medžiagą. Siekiant išvengti nereikalingo domėjimosi ir grasinimų, teisėjo pavardė nėra skelbiama.

Patikrinimas bus atliktas, remiantis už žurnalisto nužudymo organizavimą mirties bausmę nuteisto Boriso Dekanidzės advokatų priežiūrinio skundo. Advokatai prašo sustabdyti nuosprendžio vykdymą ir žurnalisto žudikų bylą perduoti naujam teisminiam nagrinėjimui.

Neįvardintam Aukščiausiojo Teismo teisėjui bylai patikrinti reikės ne mažiau kaip mėnesio. Po to jis padarys pranešimą Aukščiausiojo Teismo pirmininkui ar jo pavaduotojui, kurie ir spės, ar yra pagrindas užprotestuoti nuosprendį.

Vilnius, gruodžio 6 d. (Elta) — Antradienį Seimas paskyrė dar keturis Aukščiausiojo Teismo teisėjus. Jais tapo dabartinio Aukščiausiojo Teismo teisėjai Česlovas Jokūbauskas, Benediktas Stakauskas ir Algimantas Spiečius bei Generalinės prokuratūros kriminalinių procesų ekonomikoje tyrimo skyriaus vyriausiasis prokuroras Sigitas Gurevičius.

Reformuojamo Aukščiausiojo Teismo teisėjais šiuo metu jau paskirti 17 asmenų. Naujajame Aukščiausiojo Teismo, kuris pradės veikti nuo kitų metų pradžios, pagal Seimo priimtą įstatymą jų turėtų būti 23.

Antradienį Seimui pateiktas svarstyti Respublikos prezidento dekretas skirti Aukščiausiojo Teismo teisėjui Praną Kūrį. Tai vienas žinomiausių pokario metų Lietuvos teisininkų. Jis buvo Vilniaus universiteto teisės fakulteto dekanas, nuo 1977 iki 1991 metų — Teisingumo ministras. Nuo 1992 metų iki šių metų birželio mėnesio Praną Kūrį buvo Lietuvos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Belgijoje, Olandijoje ir Liuksemburge. Šiuo metu jis yra Europos žmogaus teisių teismo teisėjas.

Plečiamas bendradarbiavimas su Kuveitu

Vilnius, lapkričio 30 d. (AGEP-LA) — Lietuvoje viešėjęs nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvai Abdullazez Abdullateef al-Sharikh sukvietė žurnalistus į spaudos konferenciją. Jis Kuveito vyriausybės vardu padėkojo Lietuvos vyriausybei už draugiškumą ir paramą okupacijos metu.

Ambasadorius priminė, kad Kuveito valstybė yra konstituciškai pavaldima monarchijai, kur valstybės vadovas — emyras. Įstatymų leidimas priklauso emyrai ir Nacionalinei Tarybai, kurią sudaro 75 deputatai. Rinkimų teisę turi tik raštingi vyrai, gimę Kuveite.

A. Abdullateef al-Sharikh sakė, kad skaudi problema yra atgauti belaisvius iš Irako, kurių ten yra apie 600. Po paliaubų pasirašymo Irakas neįvykdė nei vieno savo įsipareigojimo be tarptautinio spaudimo. Norėdamas garantuoti savo saugumą, Kuveitas labiau linkęs pasirašyti sutartis su Vakarais nei su arabais.

Prancūzija, JAV, Rusija ir Anglija yra sudarę su Kuveitu gynybinės apsaugos sutartis. Lietuvos vadovai pažadėjo padėti Kuveitui ir smerkti bet kokius Irako išpuolius.

Kuveitas yra mišrios valstybinės ir privačios ekonomikos šalis. Pramonė — naftos pro-

duktai ir dujos. 1989 m. duomenimis, importas sudarė 6.1 mlrd. dolerių, eksportas — 11.4 mlrd. dolerių. 71 proc. naftos eksporto sudaro perdirbtos naftos produktai. Po Irako okupacijos pelnas, gaunamas iš naftos, 1990 m. sudarė 85 proc. visų pajamų, sumažėjo.

Kuveitas yra vienas didžiausių paskolų besivystančioms šalims teikėjų. Dar 1992 m. jis siūlė suteikti Lietuvai maždaug 50 mlrd. dolerių paskolą konkrečioms projektams finansuoti. A. Abdullateef sakė, kad planuoja pasirašyti du susitarimus su Lietuvos vyriausybe. Vieną — dėl investicijų skatinimo, o antrą — dėl bendradarbiavimo ekonomikos ir technologijos srityse.

Lietuvai iškilus sunkumams gauti naftos iš Rusijos, Kuveito ambasadorius pažymėjo, kad Lietuvai, esant dabartiniam santykiams, gali pasiekti ir Kuveito nafta. Gali atsirasti tik techninių kliūčių, bet jos yra išsprendžiamos. Ambasadorius sakė, jog ekonominė situacija Lietuvoje jam nėra aiški ir jis tirs padėtį, kad galėtų apie ją pranešti Kuveito investitoriams. „O šiaip Lietuva turi pati spręsti, kaip pritraukti investitorius iš Kuveito“, — pasakė Abdullazez Abdullateef al-Sharikh.

Seminaras apie mafiją pasaulyje ir Lietuvoje

Vilnius, gruodžio 6 d. (Elta) — „Nusikaltimai, būdingi rinkos ekonomikai, mūsų šalyje atsirado greičiau, negu susiformavo pati rinkos ekonomika“, pasakė Lietuvos teisingumo ministras Jonas Prapiestis, pirmadienį Vilniuje pradėdamas seminarą apie organizuotus ekonominius nusikaltimus bei finansinius piktnaudžiavimus.

Dvi dienas seminaro dalyviai — Lietuvos prezidentūros, Seimo, vyriausybės, ministerijų, departamentų, šalies teismų, bankų atstovai, aukštųjų mokyklų teisės dėstytojai klausysis specialistų iš Didžiosios Britanijos paskaitų, dalyvaus diskusijose. Trečioji seminaro diena bus skirta praktinėms konsultacijoms.

„Geriausios ekonominių nusikaltimų ekspertai yra patys nusikaltėliai — tikiuosi, kad šioje salėje jų susirinko ne daug“, tokiu pajuokavimu savo paskaitą pradėjo Organizuočių ir Ekonominės Nusikaltimų Tarptautinės Dokumentacijos Centro direktorius Barry Rider.

Jis perspėjo Lietuvos teisininkus, kad šie, kurdami šalies teisinę sistemą, neapleisiantys seniai veikiančių Vakarų valstybių įstatymų. „Kiekviena šalis turi visiškai skirtingas problemas, todėl geriausia atveju gali tik pasikonsultuoti su labiau patyrusių valstybių ekspertais, pasinaudoti jų patirtimi“, teigė jis.

Pateikdamas pavyzdžių, ekspertas, be kita ko, kalbėjo apie įtakingas kinų „triadas“, kurios, pasak jo, yra pagrindinės narkotikų Vakarų Europai tiekėjos. Jo nuomone, Lietuva yra labai patogi tranzitinė šalis narkotikų gabenimui iš Vakarų į Rytus. „Aš netgi nu-

stebau jūsų sostinės gatvėse nesutikus minių kiniečių, čia netgi nėra kinų restoranų“, stebėjosi Barry Rider, kuris vadovauja įstaigai, kaupiančiai informaciją apie organizuotus ekonominius nusikaltimus pasaulyje.

„Vienintelė galimybė kovoti su organizuotu nusikalstamumu — išsiaiškinti mafijinių struktūrų nelegalių pajamų šaltinius. Bet nusikaltėliai veikia tarptautiniu mastu — kova su jais taip pat turi būti transkontinentinė“, sakė B. Rider. Norėdamas įrodyti, kad taip dar nėra, jis paprašė pakelti ranką nors vieną Lietuvos teisininką, kuris būtų tirti galejo užsienyje — nepakilo nė viena ranka.

Akivaizdu, kad neteisėtai „padaryti“ pinigai yra „išplaunami“, sakė ekspertas iš Didžiosios Britanijos. Pasak jo, ši problema tampa aktuali ir Lietuvai — čia, jo teigimu, klesti prostitucijų biznis, tokiu būdu sukaupiantiems pinigams užmaskuoti steigiami restoranai. „Siūlyčiau pasidomėti nors vieno neseniai Vilniuje atsidariusio restorano realiomis pajamomis — įdomu, kiek jos teisėtės“, pastebėjo B. Rider.

KALENDORIUS

Gruodžio 9 d.: Pal. Juan Diego, indėnas, kuriam apsi-reiškė Šv. Mergelė Marija Guadalupeje, Meksikoje, 1931 metais. Leokadija, Delfina, Valerija, Vakarais.

Gruodžio 10 d.: Šv. Melchijadas, pop.; Angelina, Spinduo-lė, Žydė. 1948 m. Jungtinės Tautos buvo pasirašyta žmogaus teisių deklaracija.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

ŠALFAS – S-GOS
SUVAZIAVIMAS

J. GUSTAINIS

Suvaziavimas nesiskyrė nuo ankstyvesniųjų

Kas metai sporto klubų vadovai ir sporto darbuotojai renkasi aptarti savo sportinę veiklą ir planuoti darbus ateitį. Šiemetinis suvažiavimas Clevelande vyko lapkričio 12 d.

Dalyviai suvažiavimas buvo gana gausus tik rytų apygardai buvo silpniau atstovaujama. Nors vyravo veteranai, matėsi ne vienas ir jaunesnis veidas. Suvaziavimui pateikta Centro valdybos gen. sekretoriaus darbotvarkė, gana kruopščiai parengta, tačiau jau daugelį metų besikartojanti, kartas nuo karto papildoma vienu ar keliais klausimais. Nors darbotvarkė gerai paruošta, dažnai praeinama labai paviršutiniškai, nes gausūs antraeiliai klausimai, įvairūs nesusipratimai ir bereikalingi ginčai užgožia pagrindinius Sąjungos veiklos svarstymus. Svarbiausieji sportinės veiklos rūpesčiai praeinami skubotai, be gilesnių pasiaiškinimų, kas, dažnu atveju, išsiskaido į nesupratimus ir trukdo visai Sąjungos veiklai. Turime pripažinti, kad ir šis suvažiavimas nesiskyrė nuo ankstyvesniųjų. Prezidiumui truko griežtesnės rankos suvaldyti atskirus atstovus, o tai atsiliepė į visą suvažiavimo eigą.

Sąjungos pirmininkas A. Šileika pakviečia suvažiavimo pirmininkais N. Udrį ir A. Veliuoną, o sekretoriumi R. Dirvonį; dalyviai plojimu pritaria. Diskutuojamas pernykščio suvažiavimo protokolas. Po ilgesnių diskusijų, ir nekurių papildymų, protokolas priimamas. Gen. sekretorius A. Bielskus referuoja ateinančių metų varžybinių kalendorių.

1995 m. varžybinių kalendorius

Atskirų sporto šakų varžybų vieta ir laikas bus skelbiama spaudoje, todėl čia neminėsim. Atkreipim dėmesį tik į pačias svarbiausias. Ateinančių metų vasario 23-24-25 d. Collingwood, Ontario, vyks V PLS Žaidynių kalnų slidinėjimo varžybos. Laukiama slidininkų iš įvairių kraštų, nemažai ir iš Lietuvos. Varžybų pravedimu rūpinasi ŠALFAS s-gos slidinėjimo sekcijos vadovas R. Kuliavas ir padėjėjai. Jauniausiems slidininkams (nuo 7 m. amžiaus) varžybos bus pravedamos atskirai. Jauniausiųjų grupėje turime labai daug varžovų.

Vyrų – senjorų krepšinio pirmenybės planuojamos balandžio 29-30 d. Hamiltone. 45-sios metinės ŠALFAS s-gos žaidynės numatomos gegužės 19-20-21 d. Clevelande.

V PLS Žaidynės Lietuvoje

Skubotai aptarus varžybinių 1995 metų kalendorių, pradė-

jome svarstyti visiems rūpimą V PLS Žaidynių klausimą. Žaidynės vyks ateinančią vasarą Lietuvoje ir bus pravedamos net 25-kiosse sporto šakose. Tai didžiulė sporto šventė, kuri sukuria ne tik tūkstančius sportininkų, bet ir minias žiūrovų iš visos Lietuvos ir daugelio pasaulio kraštų. Šventę ruošti sudarytas specialus žaidynių komitetas iš įvairių sporto institucijų vadovų ir vyriausybės narių. Praėjusią vasarą V PLS Žaidynių komitetas sukvietė visų kraštų sporto atstovus į Vilnių bendram pasitarimui. Sąjungai tame posėdyje atstovavo A. Šileika, R. Dirvonis, S. Krauskas, M. Leknickas ir A. Rugienius. Pranešdamas apie minėtą posėdį, A. Šileika pareiškė, kad buvo plačiai išsiaiškinta žaidynių programa, jų pravedimas, sportininkų apgyvendinimas ir išlaikymas, žaidynių biudžetas, kuris sieks arti 4 milijonus litų, ir daugelis kitų klausimų. Planuojama sportininkus apgyvendinti specialiaiame kaimelyje. Išlaikymo išlaidoms sumažinti mūsų atstovai siūlė imti iš užjūrio sportininkų arti 100 dol. išlaikymo mokestį.

Pirmininkas pristatė Š. Amerikos žaidynių komitetų pirmininkus: JAV – A. Rugienį, Kanados – M. Leknicką. Taip pat buvo svarstomi bendradarbiavimo su ŠALFAS s-ga klausimai, aptariama tarpusavio informacija ir artimesnių ryšių palaikymas. Specialiu posėdžiu buvo kalbėta spaudos reikalais ir Lietuvos Sporto istorijos knygos leidyba.

Keliamas ŠALFAS s-gos CV kadencijos klausimas

Po Centro valdybos pirmininko pranešimo, staiga pakilęs A. Rugienius pareiškė, kad jo vadovaujamas JAV žaidynių komitetas už savo darbą bus tiesioginiai atsakingas Sąjungos suvažiavimui, o ne Centro valdybai. Iš kur nepasitikėjimas C. valdyba? Nors jis ilgai aiškino ir karštai įrodinėjo, tačiau nepasitikėjimo priežastis taip ir liko neaiški. Pagaliau iškėlė ir Centro valdybos kadencijos klausimą. Esą C. valdyba renkama 3 metams ir su šiuo suvažiavimu jos kadencija baigėsi. Yra gautas raštas tuo reikalu Sąjungos Garbės teismo. Jį atsiuntė Kanados Sporto fondas. Garbės teismo pirmininkas tarėsi su A. Rugienium, Garbės teismo nariu, minėtu klausimu ir (jū nuomone) turėtų būti praveisti nauji rinkimai, nors oficialaus teismo posėdžio neturėjo. Reikia pastebėti, kad Sporto fondo pirmininkas yra kartu ir Sąjungos Garbės teismo pirmininkas.

Netikėtai iškylus C. valdybos kadencijos klausimui, ginčams atsirandant (nes suvažiavimo pirmininkas nepajėgė atstovų nuraminti), gen. sekretorius A. Bielskus perskaitė savo laiško ištrauką rašytą Garbės teismo pirmininkui kadencijos klausimu. Jame jis tvirtina, kad 1991 metų suvažiavime iš-

rinktoji C. valdyba sutiko kandidatuoti su sąlygomis: 1. kad C. valdybos kadencija būtų pratęsta ketveriems metams 2. kad gen. sekretoriaus pareigas suktų eiti A. Bielskus. Suvaziavimas su tomis sąlygomis sutiko ir nauja C. valdyba buvo patvirtinta. Per neapdairumą ar dėmesio stoką, šios C. valdybos sąlygos liko neužprotokuluotos. Nei 1992, nei 1993 metais niekas to klausimo nekėlė suvažiavimuose. Suvaziavimų protokoluose dažnai pasitaiko trūkumų bei netikslumų. A. Bielskui perskaicius laiško ištrauką, dauguma atstovų patvirtino 1991 metų suvažiavimo nutarimą ir tuo ginčas baigėsi.

Grįžtam prie V PLS Žaidynių

Apie V PLS Žaidynės pranešimas buvo tęsiamas. Savo kruopščiai paruoštame pranešime A. Rugienius, skaidrių pagalba, nušvietė žaidynių eigą, plačiai paliesdamas varžybų pusę, nes organizacinė dalis A. Šileikos jau buvo pristatyta.

Po pranešimų Valdas Adamkus pareiškė, kad kelionės išlaidos Š. Amerikos sportininkams yra gana didelės ir pasiūlė numatyti 100 dol. mokestį sportininko išlaikymui sumažinti ligi 50 dol. Pasiūlymui suvažiavimas pritarė. Šiuo metu dar neaišku kiek sportininkų vyks į PLS Žaidynes iš JAV ir Kanados, tačiau tai turi paaiškėti ligi kovo mėn. galo.

Santykiai su sporto institucijomis Lietuvoje

Su sporto institucijomis Lietuvoje santykiai yra gana geri ir manoma ateityje artimiau bendradarbiauti. Rimas Miečius, Sąjungos krepšinio vadovas ir Lietuvos krepšinio federacijos narys, pranešė, kad šia vasarą į pasaulio krepšinio pirmenybės ir tarptautinės krepšinio federacijos posėdžius iš Lietuvos buvo atvykę krepšinio federacijos pirmininkas S. Stonkus ir sekretorius A. Ivauskas. R. Miečius turėjo progos su svečiais pasikalbėti krepšinio klausimais ir drauge dalyvauti tarptautinės krepšinio fed. posėdžiuose.

Dr. R. Gaškos pranešimas

Suvaziavimam atvykęs dr. R. Gaška buvo paprašytas pranešti apie 1996 m. pasaulinę olimpiadą Atlantoje. Žinome, kad dr. R. Gaška ŠALFAS sąjungos pasiūlymu, buvo Lietuvos Tautinio olimpinio komiteto pakviestas jam atstovauti Pasaulinės Olimpiados Atlantoje komitete. Savo pranešime jis palietė atliktus ir atliekamus darbus, įvairias problemas ir tolimesnį darbą eigą. Sakė turįs keletą padėjėjų. Vienas jų – Juozas Juška. Jis dirba Federalinės valdžios įstaigoje ir turi labai gerus ryšius su įtakingais žmonėmis. Kita pagalbininkė – Daiva Tautvydaitė apsiėmė sunkias pareigas būti olimpinio kaimelio atstove ir reikalų tvarkytoja. Šiuo metu jau trys mėnesiai kaip ji tam darbuoja

FUTBOLAS
LIETUVOJE

Nuotr. Sig. Krauskaus

LIETUVA—
SLOVĖNIJA 2:1

Europos futbolo čempionato atrankinėse rungtynėse, stebint 7000 žiūrovų, išvykoje Mariboro mieste, Lietuva netikėtai nugalėjo stiprią Slovėnijos vienuolikę 2:1. Po lygiomis pasibaigusio pirmojo kėlinio, kuriame Lietuva buvo priversta beveik visą laiką gintis, antroje žaidimo pusėje, V. Sukristovo (65 min.) ir A. Žutos (87) šuoliais lietuviai išplėšė sunkią pergalę ir tris taškus. Beje, antras įvartis buvo pasiektas po to, kai iš aikštės (84 m.) už dvi sekundes kortelės buvo pašalintas V. Apanavičius. Ši kartą Lietuvos rinktinėje žaidė V. Ivanauskas ir A. Narbekovas (pirmasis rungtyniaujančios Vokietijoje, o antrasis – Austrijoje), kurie, nors įvarčių ir neįmušė, komandoje atliko nemažą vaidmenį. Užtikrintai žaidė komandos kapitonas, varlininkas G. Staučė, kuris iš Rusijos čempionų – Maskvos „Spartako“ komandos šiemet perėjo žaisti Turkijoje.

Šiuo metu IV grupėje, kur rungtyniauja Lietuvos komanda, pirmą vietą užima Kroatija (visos komandos sužaidė po 3 rungtynes) su 9 taškais. Antroje eina Lietuva su 6 taškais. Pasaulio vicečempionai Italija – su 4 taškais, yra trečioje vietoje. Tiek taškų turi ir Ukraina. 5-oje vietoje rikiuojasi Slovėnija – 2 taškai (dvi lygiosios – prieš Italiją ir Ukrainą). Ir paskutinę vietą užima Estija, nepasiekusi nei vieno taško ir tik su 0:7 įvarčių santykiu.

Reikia pažymėti, kad Lietuvos rinktinės treneris A. Liubinskas savo komandai iš trijų išvykose žaistų rungtynių planavo tik vieną tašką. Pirmasis rungtynės (ketvirtas iš eilės) savo aikštėje Lietuva žais 1995 m. kovo 29 d. ir susitikis su pirmąja Kroatijos komanda.

(Bus daugiau)

„LIETUVOS SPORTAS“ BUS
DIENRAŠTIS

Pagrindinis Lietuvos sporto laikraštis „Lietuvos sportas“, iki šiol ejęs tris kartus savaitėje, nuo 1995 m. pradžios bus dienraštis iš 5 išėjimų (kasdien, išskyrus sekmadienį ir pirmadienį). Tokiu dažnumu iki šių metų vasaros rodėsi ir kiti Lietuvos dienraščiai, tik neseniai dauguma jų pridėjo ir pirmadienio laidas. Tai padaryti po 2-3 mėnesių žada ir „Lietuvos sportas“, tad skaitytojai operatyviai galės gauti ir sporto žinias. Šis laikraštis dažnai rašo ir apie užsienio lietuvių sportą.

Laikraščio redakcija kreipėsi į skaitytojus, prašydama ji užsisakyti ateinančių metų pirmam pusmečiui. 6 mėnesiams, įskaitant ir pristatymą, Lietuvoje kainuoja 61 litą (kas būtų arti 15 JAV dolerių). Gaila, kad nėra pažymėta, kiek laikraštis kainuotų, siūniant jį užsieni

oro paštu. Atrodo, lyg nei redakcijai, nei leidėjams nerūpi užsienyje gyvenantieji skaitytojai. Beje, visai neseniai „Lietuvos sporto“ redakcija persikėlė į naujas patalpas ir įsikūrė Odminių g-vė Nr. 3 (kieme, III aukšte), 2600 Vilnius. Tuo adresu būtų galima pasiteirauti dėl prenumeratos galimybių užsienin.

Šį išvaizda ir turiniu gerėjantį sporto laikraštį redaguoja (yra vyr. redaktoriumi) Bronius Čekauskas, senas sporto žurnalistas, neseniai pora metų redagavęs „Kario“ žurnalą. Jis praėjusią vasarą pirmą kartą lankėsi JAV ir ilgesnį laiką praleidė Čikagoje, stebėdamas čia vykusias Pasaulio futbolo pirmenybių rungtynes. Čia jis susipažino ir su čikagiečiais sportininkais ir sporto darbuotojais.

E. Š.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimekęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą –			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

Nauja kvalifikacija

Pagal naująją FIFA kvalifikaciją, Lietuva užima 61-ją vietą pasaulyje. Latviai yra 72-je vietoje, o estai – net 119-je. Pirmąją eina Brazilija, o po jos – Italija.

E. Š.

PAMINKLINĖ LENTA
IAMŽINO PIRMAJĄ
TAUTINĖ OLIMPIADĄ

Lapkričio 30 dieną prie Kauno kūno kultūros instituto rūmų atidengta paminklinė lenta, įamžinanti I Lietuvos tautinę

olimpiadą, vykusią 1938-aisiais metais.

Iškilmėse dalyvavo Lietuvos Tautinio olimpinio komiteto prezidentas Artūras Poviliūnas, sporto veteranai, Kūno kultūros instituto dėstytojai bei studentai.

Paminklinę lentą atidengė I Lietuvos tautinės olimpiados dalyviai – buvęs žymus futbolininkas ir krepšininkas Dismanas Ilgūnas bei garsi to meto lengvaatletė Aldona Vilokaitytė.

Memorialinę lentą, kurioje greta užrašo pavaizduotas ir I tautinės olimpiados medalis, sukūrė dailininkas Merūnas Varnauskas.

(Elta)

• Stokite nariais į Draugo fondą, būkite gerosiomis laimėmis, nulemusiomis dienraščiu šviesią ateitį.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už
priemamą kainą. Pacientai primami
absoliučiai punktuotai. **Sutartinai**
(kalbėti angliskai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmą 3 v.p.p. 7 v.v. antrą 12:30 v.p.p.
trečią uždaroma, ketv. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.v.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6999 arba (312) 488-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGUA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)552-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2806
Valandos pagal susitarimą
Vakara ir savaitgaliais tel. 708-534-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmą 2 v.p.p. 7 v.v., antrą 9 v.v. - 12.
ketv. 12 - 4 v.p.p., penkt. 12 - 6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGUA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 436-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. RAIMUNDAS RUGINIS
Chiropraktinis gydymas nuo
nugaros, kaklo ir galvos skausmų
1025 Ogden Ave.
Lisle, IL 60532
Tel. 708-963-1410

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGUA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 778-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGUA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-327-0888
Valandos pagal susitarimą

Pirmajame naujos kadencijos LB Svetimo tarybos posėdyje. Iš kairės: Aldona Rauchenė, R. Kašubaitė-Binder, Regina Kučienė — pirmininkė, Alicija Brazaitienė, Vida Brazaitytė ir Ramūnė Kubiliūtė.

Nuotr. Viktoro Kučo

LENKIJOS-RUSIJOS SANTYKIAI

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

„Kol esu Lenkijos prezidentas, niekam neleisiu įsikišti į mūsų valstybės reikalus“, televizijos programoje pasakė Lenkijos prezidentas Lech Wałęsa. „To neleisiu ir Rusijai, nežiūrint, kad ji yra galybė“.

Astrūs žodžiai, pakutėnė lenkų tautos širdis. Toks griežtas pasakymas tikrovėje lietuvių Lenkijos norą įstoti į NATO eiles, kadangi Rusija tam labai priešasi, atšaukdamas net ministro pirmininko Viktoro Cernomyrdino viešnagę Varšuvoje.

Kaip stipriai yra įtempti Lenkijos-Rusijos santykiai, kiek juose yra istorinio „parako“ — parodo Lenkijos sostinės dienraščio „Życie Warszawy“ („Varšuvos gyvenimas“) lapkričio mėn. 22 d. laida ir jame atspausdintas platus straipsnis. Pasirodo, kad 1990 m. Michailas Gorbačiovas buvo davęs du nurodymus, įsakydami pripažinti Katinų žudynes, tačiau iš kitos pusės igaliodamas Rusijos istorikus duoti atveiksmį į Katinų žudynių apkaltinimą.

Atrodo, kad tam akstinu buvo Rusijoje pasirodė du leidiniai, apkaltinge maršalą Juozą Pilsudskį 1919–1920 m. Lenkijos-Rusijos karo metais beveik 60.000 raudonarmiečių žudėmis. Su patekusiais į lenkų neįsivaikė kariai elgėsi kaip su gyvuliais. Pasirodžius rusiškose žiniasklaidoje toms žinioms, Lenkijos užsienio reikalų ministerija igaliojo istoriką M. Tarčinskį atsakyti į tuos Maskvos kaltinimus. Varšuvos dienraštis „Życie Warszawy“ toliau rašo: „Rusų kariai mirė ne

nuo šūvių į pakaušį (Katynas!), bet nuo šiltinės“. Lenkai prisipažįsta, kad lenkų belaisvių stovyklose 1919–20 m. mirė 18.000 rusų, tačiau kiti kariai pabėgo arba laisvanoriškai pastoviai apsigyveno Lenkijoje. Tik vieną kartą, kad Vladimiras Sikorskis isakymu buvo sušaudyta 200 rusų belaisvių, atkėrusių už lenkų karių sušaudymą (gen. VI. Sikorskij Paryžiuje sudarė Lenkijos egziline vyriausybę. Neaiškiom aplinkybėm ir jis žuvo 1943 m. lektuvo katastrofoje prie Gibraltaro. Spėjama, kad tai buvo Sovietų Sąjungos slaptosios tarnybos darbas (K.B.)

Vokiečių spauda, rašydama Rusijos-Lenkijos klausimu sako, kad dar reikės ilgai laukti, iki santykiai jais ir normalias vežes, prireiks mažiausiai dviejų generacijų.

Grįžtant truputį į praeitį, iš Paupio g-vės Vilniaus Užupyje (Paupio g-vė lenkų okupacijos metu buvo gal „lietuviškiausia“ visame Vilniuje, kadangi joje gyveno net penkios lietuviškos šeimos: mano tėvai, Drūtai, Mačiukai, Astašaičiai, Vyšniauskai, K.B.). Į Vytauto Didžiojo gimnaziją išėdavau kiek anksčiau, kadangi pakeliui prie Pilies ir Barbaros Radvilaitės g-vių buvo „Slowo“ dienraščio redakcija ir administracija, o languose — išdėstyta tos dienos laida. Perskaitydavau svarbiausias politines ir sportines žinias, prie vaivadijos rūmų (priešais arkikatedrą) pasukdamas į kairę, prie Universiteto g-vės, kur laukė „Kurjer Wilenski“ dienraštis, o priešais arkikatedrą,

Tilto g-vėje „Dziennik Wilenski“ ir Gedimino pros. nr. 11 „Express Wilenski“ (Varšuvos dienraštis) pakeistu pavadinimu. Kiekvieno laikraščio kaina buvo tik 20 grošų. Šiandieną, pirkdamas lenkišką spaudą Mannheimo geležinkelio stotyje (nuo mano vietovės 15 km), ar viešdamas Miunchene, taip pat stotyje, dar ir šiandieną negaliu prapasti prie tūkstantinės zlotų kainos. Prisimenu tuos „pigius“ metus, nors darbininko uždarbiui 20 grošų buvo „didelis“ pinigais.

Jeigu už laikraštį reikia mokėti 10.000 zlotų, kiek tuomet reikia išleisti duoną, pienui (1 litras — 13.000 zlotų), butui, apavui ir t.t.?

Milijonai zlotų yra kiekvienos šeimos rankose, nors jis yra lygus tik 50-čiai dol. Nesistebiu, kad vasaros darbams į Vokietiją atvyksta tūkstantai lenkų darbininkų. Be jų pagalbos nebūtų nuimtas derlius, vynuogės. Lenkai nakvoja savo mašinose, tuo sutalpydami nakvynei išlaidas. Rudenį Vokietijos greitkeliuose matomi su „PL“ ženkluais ne tik lenkiški „fiatai“, bet taip pat ir užsienietiškos gamybos mašinos, ant stogų uždėtais maišais, lagaminais ir sukančiais Giorlio ar Niurnbergo puse. Padirbėjo keletą mėnesių Vokietijoje, lenkai apsiiperka, likusius pinigų vežasi Lenkijoje, kadangi vokiška markė šiuo metu yra stipriausia valiuta pasaulyje.

1995 m. Lenkijos laukia didelės reformos, išleidžiant naujus zlotus. Vietoje 500.000 Lenkijoje kursuos 50 zlotų banknotai, o juos puoš, pvz., 10 zlotų — Lenkijos Piastų giminės Miesko I-ojo atvaizdas, 20 zlotų — karaliaus Boleslovo, 50 zlotų — Kazimiero Didžiojo (jo atvaizdas

triukšmui, kūdikis pradėjo šaukti vis garsiau. Tokiose nepaprastose aplinkybėse jiems pasidarė karšta. Kada jie pagaliau išdrįso iesti į namą, Sukselainen sustojo sargyboje prie durų. Skurdžią trobą rado baisiausioje netvarkoje, tarytum gyventojai ją apledo su didžiausiu skubotumu. Kišeninės lemputės šviesoje pamatė lovelę, kurioje gulėjo ir verkė kūdikis.

Namas buvo visiškai šaltas ir tik kelios antklodės, kuriomis kūdikis buvo apklotas, jį išgelbėjo nuo mirtino sušalimo. Pradžioje vyrai žiūrėjo į tą vienintelį kaimo gyventoją, nesugebėdami suprasti įvykio esmės. Po to Jantinen norėjo kūdikį pakelti ir jį išleisti antklodė... Tą pačią akimirka — tačiau jisai pats to nemoka paaiškinti — Sanavuori, puolė ir sutrukdė draugui. Berniukas, kuris nutilo, žiūrėjo į juos plačiai atviromis akimis. Vyrai pakėlė antklodės ir tada pamatė, kad kūdikis lovelėje buvo stipriai surištas.

— Surištas? — paklausė keli balsai su nepasitikėjimu.

— ... Jantinen jau norėjo atrišti virvutes, bet tada jisai, Sanavuori, vėl sulaukė jojo ranką. Norėjo pasakyti: „atsargiai, mina“, tačiau tie du žodžiai kažkaip nenorėjo išeiti iš jojo lūpų. Jisai, puolęs ant kelių ir siaubo apimtas, patamsėjo apgraibomis ieškojo lemputės, kuri turėjusi kažkur čia pat gulėti ant grindų. Ją rado po lova, čia pat prie minos, kurią palietė pirštų galais, jausdamas josios šaltumą, — padėtą po lovelę kūdikio, kuris buvo prištas mirčiai, ir pražūčiai, kuris turėjo būti išsprog-dintas su kiekvienu, kuris to kūdikio pasigailėtų.

Virvės, kuriomis jis surišo, buvo sujungtos su sprogikliu. Jei kas nors patrauktų virvės, taip pat patrauktų sprogiklį... Negalys pasakyti, ką jisai tuo metu

LIETUVIŲ KULTŪROS DIENOS HESENE

Vokietijoje švietimo ir kultūros reikalai tvarkomi automatiškai atskirų žmonių. Todėl šiose srityse, bendradarbiaujant su užsieniu, visuomet vadovauja vienas iš 16 Vokietijos kraštų, o ne Federacinė valdžia. Ryšiuose su Lietuva šį vaidmenį atlieka Hesenas, tai yra toji žemė, kurioje veikia Vasario 16-osios gimnazija. Kaip tik todėl praėjusį pavasarį Lietuvoje lankėsi Heseno parlamentarių delegacija, vadovaujama „landtago“ pirmininko Karl Starzacher. Šioje kelionėje kilo mintis suruošti Lietuvos kultūros dienas Hesene. Jos įgyvendinimu rūpinosi pats Starzacher, į talką pasikvietęs Lietuvos ambasadorių Bonoje prof. dr. Zeno-ną Namavičių. Šis renginys vyko paraleliai su Europos savaitės Vokietijoje nuo lapkričio 21 iki 27 d., kad parodytų, jog ir Lietuva yra Europos dalis.

Oficialiai Lietuvos kultūros dienos prasidėjo pirmadienį, lapkričio 21 d. vakare, Heseno parlamento (landtago) muzikos salėje. Pirmas kalbėjo „landtago“ pirmininkas Starzacher. Jis papasakojo, kaip šių dienų idėja atsirado ir paminėjo nemažai projektų, kuriais skatinamas abiejų kraštų bendradarbiavimas. Tada jis kvietė Lietuvos Seimo pirmininką Česlovą Jurseną, kuris lydimas Seimo atstovų Karoso, Liutiko ir Kuzminko, šia proga atvyko į Vokietiją. Jursenas savo trumpoje kalboje pabrėžė Lietuvos norą „grįžti“ į Europą, įsijungti į Europos struktūras ir tradicinius gerus ryšius su Vokietija, o ypač tarp Heseno ir Lietuvos. Po oficialių kalbų programa

atliko Šiaulių ir Klaipėdos kameriniai orkestrai kartu su Vokietijos ambasadorium Lietuvoje R. Kraus ir Lietuvos ambasadoriaus Vokietijoje žmona Nijole Namavičienė.

Antradienį, lapkričio 22 d., Česlovas Jursenas pasakė kalbą Heseno parlamente ir posėdžiavo su vokiečių Seimo atstovais. Vakare jis su savo delegacija nuvyko į Lampertheimo vokiečių gimnaziją, kur koncertavo tie patys orkestrai. Čia iš 200 žiūrovų gera pusė buvo lietuviai, tarp jų ir tame pačiame mieste veikiančios Vasario 16-osios gimnazijos mokiniai bei mokytojai. Juos prieš koncertą gražiai pasveikino miesto meras dr. Jurgen Dieter ir Heseno vyriausybės vardu finansų ministras Weltecke.

Trečiadienį Frydberge Wette-rau apskrityje valdybos namuose buvo atidaryta paroda apie Baltijos kraštus. Šia proga taip pat pasirodė abu orkestrai. Ketvirtadienį jie grojo Offenbach, Odos dirbinių muziejų. Koncertą organizavo to miesto Pramonės ir prekybos rūmai, kurie bando koordinuoti ir skatinti visos Vokietijos pramoninių bei prekybinių ryšių su Lietuva. Penktadienį orkestrai atsiskyrė. Klaipėdiečiai grojo Darmštate, kur ambasadorius R. Kraus liberalų fondo kvietimu skaitė paskaitą apie Lietuvą, o šiauličiai koncertavo Rydštate. Šis miestas, gydytojo L. Gudelio dėka, palaiko draugiškus ryšius su Taurage. Paskutinis koncertas Hesene vyko sekmadienį Amsburgo vie-nuolaine, netoli Licho.

Nemažiau koncertų tą savaitę atliko folklorinis ansamblis „Vydraga“ su Sasnausko džiazo kvartetu. Antradienį ryte jie pasirodė Rimbacho gimnazijoje, trečiadienį Buzeko (Buseck) vidurinėje mokykloje ir ketvirtadienį Kestnerio vardo mokykloje Veclare, kur Vilniaus universiteto docentas Tumavičiūtė skaitė paskaitą apie lietuviškas pasakas. Penktadienį koncertas vyko Vasario 16-osios gimnazijoje, kur susirinko taip pat nemažai vokiečių. Pabaigai jie sekmadienį atliko programą Kaselyje.

Visuose koncertuose lankėsi daugiausia žmonių, negu rengėjų, kurie jau turi patirtį su panašiais renginiais, tikėjosi. Tai rodo, kad žmonių susidomėjimas Lietuva šiuo metu labai didelis. Visi renginiai buvo plačiai aprašyti Heseno spaudoje. „Landtago“ pirmininkas K. Starzacher labai džiaugiasi

Žmogaus teisės: tikrovė ar mitas

Danutė Bindokienė

Nėra abejonės, kad po Antrojo pasaulinio karo, nors oficialūs priešai — Japonija, Vokietija — buvo nugalėti, liko daug neužbaigtų reikalų, neišspręstų klausimų. Pasauliui buvo taip nusibodęs karas ir visuotinis sunaikinimas, kad bet kokia kaina stengtasi siekti taikos. Deja, ta kaina buvo dažnai kraujo ir kančių kaina.

Besistengiant sunaikinti galimą priešą ir baigti karą, sudarytos sąjungos bei sutartys, kurių ilgainiui reikėjo ne vien gėdytis, bet ir bijoti, nes vakar dienos sąjungininkai tapo rytojaus priešais. Europa liko suskaldyta, padalinta, daug tautų palikta Rytų sąjungininko „itakos sferoje“ (vėliau tas dirbtinis padalinimas pakartotas Korėjoje, Vietname ir kitur). Niekas iš tikrųjų nenorėjo žinoti, net ir girdėti, kas dedasi tos „sferos“ ribose.

Pirma reikėjo ankstesniaisais sąjungininkais nusivilti, išmokyti ir juos žvelgti pro tikrovės akinus, o tik tuomet atsirado „žmogaus teisių“ sąvoka. Ji tapo populiari, gera tema didžiųjų dienraščių vedamiesiems, paskaitoms universitetų studentams, diskusijoms JAV senato ar kongreso sesijose. Pažadai rūpintis žmogaus teisių apsauga visuomet įgydavo politikiems prielankumo ir užtikrindavo etninių grupių balsuotojų balsus. Tačiau rūpestis ta apsauga buvo daugiau mitas, negu tikrovė, nes Sovietų Sąjunga, griežtai paneigusi savo valdomuose kraštuose bet koki žmogaus teisių pažeidimą ar net tokio pažeidimo prielaidą, sistemingai persekiojo disidentinius judėjimus bei kitus „nepaklusnumo“ reiškinius.

Žmogaus teisių pažeidimai — pačiais baisiausiais būdais — buvo vykdomi ir kitur, ne vien Sovietų Sąjungoje. Vienur pasitenkinta diskriminacija prieš rasines, tautines ar kitas mažumas, kitur vyko persekiojimai, žudymai, bet niekas ir niekur nepajėgė sustabdyti skriaudėjų, apginti skriaudžiamuosius.

pirmųjų tokių dienų pasiekimu ir įsitikinęs, kad tai nebus paskutinės. Ateinančiais metais jis žada ruošti Heseno kultūros dienas Lietuvoje.

A.Š.

• Ar žinote, kad kiekvieną dieną Žemės atmosferoje sudega daugiau kaip 75 milijonai meteorų.

KARELIJOS ŠILŲ KŪDIKĖLIS JĖZUS

EDZARD SCHAPER

Vertė Jonas Dainauskas

2

Jantinen, milžinas, stambių kaulų žmogus, civiliniame gyvenime mašinų šaltkalvis, sėdėjo, laikydamas ant kelių ryšulėlį, o ant jo automatinį pistoletą ir šypsniu atsakinėjo. Leido Sanavuori papasakoti, kas jiems nutiko. Jei ne Sanavuori — visi trys nebūtų grįžę į sutartą vietą. Klausant to pasakojimo jiems visiems pasidarė taip karšta, jog atsegė gobtuvus ir klausėsi sulaukę kvėpavimo.

Tikrindami prie įėjimo į kaimą kelis namus, į kuriuos — kaip pastebėjo — jokia likusių grupė dar nebuvo įėjusi, iš tolo išgirdo tai, ką pradžioje palaikė katino kniaukimu, bet vėliau vienok atpažino, kad tai buvo kūdikio verksmas.

Iš viso, kad tai išgirdo, tai tik dėka ypatingo supuolimo, nes vieno namo durys buvo plačiai praviros, o dvi durys iš priangio į du kambarius šonuose buvo uždarytos. Ilgesni laiką stovėjo, laukdami prieš namą, iki galutinai įsitikino, kad viename iš tų kambarių tikrai klydė kūdikis.

Nėra pakankamai laiko pasakoti apie visas atsargumo priemones, kurių jie griebėsi, iki pagaliau įėjo į namą. Sanavuori tik paminėjo, jog, Sukselaineno patarimu, į priangio gilumą kartimi stūmė kaladę, rastą prie namų malkoms kapoti. Tai darė, kad įsitikintų, ar priangio grindys nėra užminuotos. Netoli jo kilus

jautė. Kai vėl pasidarė šviesu, pamatė, kad Jantinen stengiasi atriši mazgą, ką jau buvo daręs patamsėje.

Jantinen linktelėjo galva.

— ... ir tada tegalėjau tik pramurmėti: mina! Jantinen paleido mazgą ir žiūrėjo į mane apstulbęs.

Po to pajuto tokį palengvėjimą, jog jau nieko nesakė ir tik paėmė grandinį už rankos. Gal norėjo begti nuo to kūdikio, nuo to namo ir iš viso nuo tų velnioniškų spastų. Tačiau Jantinen nenorėjo pasitraukti. Tada jisai atsiklaupė, linktelėjo anam, kad ir jisai padarytų tą patį ir parodė jam miną po lovelę. Jantinen nusišypsojo ir linktelėjo galva. Kai jie abu atsistojo, jisai akimirka stabtelėjo prie lovelės. Kūdikis, kuris matyti tikrai tikėjosi, kad jam duos pavalgyti, vėl pradėjo verkėti. O po to viskas vyko taip greitai, jog viso to nesugebėjo suvokti. Staiga pamatė, kad Jantinen nusegė savo lemputę nuo diržo, ją uždegė, jos kilpelę paėmė į dantis ir ištraukė peilį. Jisai, Sanavuori, tikrai nežinojo, ką anas mano daryti. O Jantinen žiūrėjo į kūdikį su tokia veido išraiška, tarytum norėtų jį nužudyti — taip visa tai atrodė niūriai ir įniršingai — o po to atsargiai perpjovė virvės, dešinėje rankoje laikydamas peilį, kairę siekdamas vaiko bei jo raiščių taip, kad įtemptos virvės, po peilio kirčio, staigiai neatsipalaiduotų. Kai atsargiai apvertė kūdikį, kad patikrintų, ar kartais jisai dar nėra prištas prie marškinėlių, jojo rankos drebojo, ką Sanavuori aiškiai matė. O po to išėmė iš lovelės berniuką, kuris buvo visas šlapias ir įvyniojo jį į dar sausas antklodes. Tad tokiu būdu jie yra čia su kūdikiu, tarytum karo grobiu...

Visi pasižiūrėjo į Jantinen, kuris sėdėjo su ryšulėliu ir automatinio pistoletu ant kelių, ir žiūrėjo į juos kiek sutrikęs.

— Ką gi kitą galima buvo padaryti? — burbtelėjo

ir patraukė pečiais, tarytum norėdamas pasakyti, jog negalima gi buvo atsakyti tokios nelauktos dovanos, nors ji ir labai neparanki bebūtų.

Anie paklausė, ar tai berniukas. Linktelėjo galva ir nepiktai pasijuodamas pridūrė, kad berniukas turėjęs būti tikra vandens versmė, nors jisai juk nieko nebuvo gavęs nei valgyti, nei gerti.

Kažkuris pastebėjo, kad kūdikis negalėjęs būti ilgai paliktas, nes kitaip tikrai būtų miręs. Kaimas greičiausiai buvo apleistas tik vakar. Kūdikis vargiai būtų ištvėręs dar vieną naktį be maisto ir neapkrentame name. Sumanymas kūdikio angeliską naktumą ir bejėgiškumą piktnaudoti prieš sunaikinimui buvo tiek siaubingas, jog jie apie tai visai nekalbėjo. Tačiau, ką gi dabar jie turėjo daryti su tuo kūdikiu? Pieno neturėjo, o taip pat ir nieko valgyti, išskyrus sausą davinį. Taip pat juk negalėjo — to net neįsivaizdavo — eiti žvalgybomis su vaikų vežimėliu, nekalbant jau apie tai, kad jų kuprinėse nebuvo vystyklų ir kad galėjo pasiūlyti tik kelis tvarsčių paketus. Heiskanen kaip tik nuo tos vietos planavo pradėti grįžimą, bet dabar nežinojo, kaip jie tai galės padaryti būdami aštuoni, o ne septyni. Kas atsitiktų, jei jie su kūdikiu patektų į ugnį ir turėtų begyti galvotrukčiais?

Daug buvo kalbos dėl kūdikio paėmimo su savimi, vienok nei vienas jų to nepasakė. Tuomet įsiviešpatavusioje tyloje prakalbėjo Jantinen, paprasčiausiai pasakydamas:

— Paimsiu jį su savimi! — niekas neprieštaravo, nors Heiskanenui atėjo į galvą mintis, kad kūdikis galys sukelti tikrą pragarą, pravirkdamas ne laiku.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ TELKINIAI

COLORADO LIETUVIŲ ŽINIOS

„VILTIES“ 50-TIES METŲ JUBILIEJAUS ŠVENTĖ

Po pasikartojusios širdies atakos š.m. rugsėjo 20 d. Denveryje mirė Vytautas F. Beliajus, tautinių šokių žinovas, mokytojas ir „Vilties“ žurnalo leidejas. Mirtis atėjo tik keletą dienų prieš „Vilties“ žurnalo 50-ties metų jubiliejaus šventę, vykusią Denveryje rugsėjo 23-24 d.

Vytautas buvo gimęs 1908 m. vasario 20 d. Lietuvoje, Pakumpio kaime, Prienų valsčiuje, Marijampolės apskrityje. Į Ameriką jis atvyko 1923 metais. Apsigyvenęs Čikagoje, ten ėjo vidurinį mokslą, ir buvo pirmas, prieš 60 metų padėjėjas puoselėti tautinius šokus kaip pasilinksminimo ir pramogavimo priemonę šalia jų koncertinės formos Čikagos Parkų sistemoje ir Čikagos universiteto Tarptautiniuose namuose. 1932 metais Čikagoje įsteigė Lithuanian Youth Society, kurioje dešimties metų laikotarpį, šalia tautinių šokių, darbovos ir sporto srityje, lietuvių dailės parodų organizavime bei lietuvių išlaikyme. 1945 m. įsteigė „Ateities“ tautinių šokių grupę. Būdinga šioje grupėje vieta rado ir jo kelių metų į Čikagą pradėjus atvykti naujieji lietuvių emigrantai.

Nuo pat savo karjeros pradžios Vytas (angliškai jis visų buvo vadinamas ir žinomas kaip „Vyt“) dirbo su visomis tautybėmis ir ilgainiui tapo jų tautinių šokių žinovu, „svetio mokytoju“ titulu tautinius šokus mokė eilėje (arti 200) Amerikos kolegijų ir universitetų. Prasidėjus II pasauliniam karui dauguma Vyto šokių išėjo atlikti karinė tarnybą. Vytas bandė su jais palaikyti ryšį asmeniniais laiškais, bet tam neužteko laiko, ir jis pradėjo spausdinti „bendrą“ laišką, kuris 1944 m. išvystė į „Viltį“, folkloro ir tautinių šokių žurnalą. Šiuo metu „Viltis“ yra prenumeruojama, jei ne visuose pasaulio kraštuose, tai tikrai visuose kontinentuose. Šalia tautinių šokių propagavimo ir mokymo, V.F.B., savo laiku išleido anglų kalba arti dešimties knygų lietuvių ir kitų tautybių folkloro temomis (tautiniai šokiai, papročiai, pasakos, legendos, valgiai ir pan.). Viena jų „Ona“, yra novelių rinkinys Lietuvos kaimo buities temomis.

Rugsėjo 24 dieną mero Wellington Webb proklamacija buvo paskelbta „Vytautas F. Beliajus Day in Denver“. Tą dieną vykusio „Vilties“ 50-ties metų jubiliejaus šventė, kaip pagarba ir paminklas Vytiui, pagal velionio pageidavimą praėjo pagal jo paruoštą programą, dalyvaujant daugiau negu dešimčiai tautinių šokių vienetų iš įvairių Amerikos vietovių. Pagrindinį koncertą atidarė L. DeWayne Young, „Vilties“ redaktorius-pavadojuojas, žodžiais: „Lietuva mums davė Vytautą F. Beliajų...“ Geriausia iš dalyvavusių grupių, Birgham Young Uni-

versity International Folk Dance Ensemble, davė ištraukas iš prieš dvidešimt metų Vyto Denveryje statytų „Lietuviškų vestuvių“, su dainomis, kvieslio, nuotakos pasiruošimo su tėvais atsisveikinimo scenomis, atliko „Kubilo“, „Žiugelio“, „Sadutės“ ir „Jonkelio“ šokius. Iškilnių uždarymui buvo pakviesta LB Colorado apylinkė, kurios vardu atsisveikinimo su Vyto žodį tarė Arvidas Jarašius.

COLORADO LIETUVIŲ CENTRAS

Malonu pranešti, kad susitarė su Colorado Latvių Kultūros centru naudotis jų patalpomis, 10705 W. Virginia Ave., Lakewood (tel.: 986-5337). Mes patalpas galime naudoti sekmadienio popietėmis po 3 val. Jos yra latvių bažnyčios (Latvian E.E. Lutheran Church) pastato žemutinėje dalyje ir turi prieškambarį, salę, virtuvę ir du gana didelius kambarius ir kitus patogumus. Nuo spalio 6 d. tarp 3 v. p.p. ir 6 v. p.p. ten vyksta „Rūtos“ šokėjų repetitijos (vadovė Lionė Kazlauskienė), vaikų darželis (mokytoja Roma Milušauskienė) ir suaugusių lietuvių kalbos pamokos (dėsto Darius Daubaras). Patalpų nuoma yra 50 dol. už popietę, kurią šiuo metu lygiai pasidalinė padengia „Rūta“ ir LB. Kalbos pamokų mokėstis metams yra 75 dol., kas beveik atitinka LB nuomos išlaidas. Salė yra tinkama „Rūtos“ repetitijoms, bet yra per maža mūsų didesniems pobūviams, kaip Kalėdų Eglutė ar Vasario 16 d. minėjimas.

Kaip minėjome, „Rūta“ apmoka pusę nuomos, o LB kita pusę. Šis išlaidų pasidalinimas gal nėra teisingas, kadangi mes norime, kad „Rūta“ gyvuotų, repetuotų ir mums veltų pasirodymų mūsų parengimuose ir dar prisidėtų prie išlaidų. Turite gerų idėjų?

KALĖDINIS „BAZARAS“

Colorado latviai ruošia metinį „bazarą“ savo patalpose, 10705 W. Virginia Ave. sekmadieni, gruodžio mėn. 4 d. Jie mums leidžia turėti savo stalą, o mes norime panaudoti šią progą išdaryti papildymui. „Bazaras“ prasideda 10 val. ryto ir baigiasi apie 3 val. p.p. Latviai parodys Kalėdų eglutes, įvairius rankdarbius, kalėdiniam sezonui tinkamus pyragaičius ir kitokius maisto produktus. Pradžioje narių pagalbos padovanoti mūsų stalui kas ką nori, ar gali. Tikimės daug pagalbos gauti iš jūsų visų. Elena Sakienė-Sluder sutiko koordinuoti šį reikalą. Skambinkite jai tel. 290-9890, jei galite prisidėti. Kviečiame taip pat visus ten atsilankyti ir pamatyti kur vyksta visas lietuviškas judėjimas.

Philadelphijos „Laisvės Varpo“ vietininkijos suleigoje žygin pasirodusį šaunių vilkiukų šlėitį. Iš k. — P. Naujokaitis, A. Juška, A. Viliams, A. Gadeika, vadovas V. Bagdonavičius, R. Gulbinas, A. Kasinskas ir K. Juška.

Nuotr. A. Gulbinienės

KALĖDŲ EGLUTĖ

Mūsų metinė Kalėdų Eglutė šiais metais įvyks sekmadienį, gruodžio 11 d., naujoje vietoje — St. Anthony Society Hall. Pradžią 2 val. p.p. Maistas ir programa bus paruošta „Rūtos“ grupės šokėjų.

NAUJOS VALDYBOS RINKIMAI

Atėjo laikas rinkti naują valdybą. Vėliausioje „Žinio“ laidoje buvo išspausdintas kandidatų sąrašas ir balsavimo lapeliai. Juos galima gražinti paštu ar Kalėdų Eglutės metu. Dabartinė valdyba baigs savo terminą ir pristatys naujai išrinktuosius Vasario 16 d. minėjime, kuris numatytas vasario mėn. 12 d. Valdyba diskutavo savo tarpe ir su kai kuriais nariais ir buvo nuspręsta, kad mūsų gana mažai apylinkė nėra reikalo rinkti septynis žmones. Tik penki asmenys bus renkami.

VASARIO 16 DIENOS ŠVENTĖ

Minėjimas vyks vasario 12 d. Jau turime idėjų ir gerą kalbėtoją, Vytautą Šliupą iš San Francisco.

ST. PETERSBURG, FL

SUSIPAŽINSIME SU NAUJA KNYGA

Gruodžio 16 d., penktadienį, 2 val. p.p. Lietuvių klubo mažoje salėje klubo Kultūrinių popiečių ratelis rengia lietuviškosios visuomenės supažindinimą su tik ką išėjusia iš spaudos knyga apie St. Petersburgą gyvenusi ir mirusi skautininką ir visuomenininką Kazimierą Palčiauską. Kultūrinių popiečių ratelio vadovybei talkina St. Petersburgo ir apylinkėje gyvenę skautai ir skautai akademikai. Šią knygą redagavo Antanas Dundzila, išleido Akademinių Skautų sąjūdžio Vydūno fondas. Knygos apžvalga padarys kun. dr. Eugenijus Gerulis. Susirinkusieji bus supažindinti su neeiline K. Palčiausko asmenybe. Taip pat bus perskaitytas pluoštas niekur neskelbtų prisiminimų apie K. Palčiauską, kuriuos paruošė artimau su juo bendravęs Mykolas Naujo-

kaitis. Čia bus galima įsigyti ir naują knygą.

Manoma, kad galės atvykti ir knygos redaktorius A. Dundzila ir Vydūno fondo pirmininkas Vytautas Mikūnas. Skautai, skautininkai ir skautai akademikai, turį uniformas, prasmės atvykti uniformuoti.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS IS LIETUVOS

Kiekvieną sekmadienį po reguliarių pietų klube, pirm. Šilkaitis perskaito vėliausių žinių iš Lietuvos santrauką. Žinios iš Lietuvos gaunamos klube turimo fakso dėka. Anksčiau šias žinias paruošdavo laikraščio „XX amžius“ redakcijos narys. Šiam laikraščiu užsidarius, tas pat asmuo dar vis paruošia savaitinę apžvalgą ir pasiunčia klubui. Klubu vadovė yra dėkinga klubo nariui Zenonui Petkui, kuris jau praėjusį pavasarį būdamas Lietuvoje susitarė dėl šios žinių santaraukos paruošimo ir apmokėjo visas paruošimo ir persiuntimo išlaidas. Žinios visad naujos ir aktualios.

PADEKOS DIENOS PIETŲ

Lapkričio 24 d. Lietuvių klubas suruošė Padėkos dienos pietus. Susirinko arti 300 svečių. Šią dieną paprastai pagerbiam klubo garbės rėmėjai — asmenys klubui paaugoje tiktantį ar daugiau dolerių. Gražiai papuoštoje salėje prie garbės stalo susedo dalyvaujantys dvidešimt šeši garbės svečiai. Pirm. M. Šilkaitis, pasveikinęs dalyvius ir trumpai papasakojęs apie Padėkos d. šventę, pakvietė kun. S. Ropolą sukalbėti maldą. Po to padavėjos visiems atskirai išvežiojo pietu patiekalą susidedantį iš tradicinio kalakuto su visais priedais. Po pietų Stasys Juozas pavičius žinių forma paskaitė humoristinį rašinį. Dalyviai gera nuotaika ilgokai šnekučiavosi, prieš išsiskirstydami į namus. Mečys

CLEVELAND, OH

PRISIMINTAS KALBININKAS K. BŪGA

„Tėvynės garsų“ radijo programoje buvo paminėtas vienas didžiausių lietuvių kalbininkų Kazimieras Būga, jo 70 m. mirties sukakties proga. Jo prisiminimui solistė Giedrė Kaukaitė dainavo kompozitoriaus Felikso Bajoro „Sakmių siuita“. Šios sakmės buvo surinktos Kazimiero Būgos.

SLA CLEVELANDO SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Susirinkimo Lietuvių Amerikoje Clevelando skyriaus 14 kuopos susirinkimas gruodžio 4 d. vyko Lietuvių namuose. Buvo kuopos valdybos rinkimai ir nuominuoti SLA papildomosios tarybos nariai — kandidatai. Po susirinkimo buvo šventiškas pobūvis.

PREMIJA DAIL. NIJOLEI PALUBINSKIENEI

Gruodžio 4 d. Fine Arts Association Willoughby, OH, atidarė meno parodą, kurioje dalyvauja ir Clevelando dailininkė Nijolė Palubinskienė. Atidaryme buvo išteikta I premija dailininkei Nijolei Palubinskienei. Paroda atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio. Adresas — 38660 Mentor Ave., Willoughby, OH.

BENDROS KŪČIOS

Clevelando abiejose parapijose ruošiamos bendros Kūčios. Dėl informacijų Dievo Motinos parapijoje skambinkit tel. 531-4263. Šv. Jurgio parapijoje prašoma skambinti į kleboniją — 431-5794. Dalyvavimo auksa — suaugusiems 10 dol. vaikams iki 12 m. amžiaus 5 dol. Jakubauskų laidotuvių namai dovanoja visiems D. Motinos parapijiečiams 1995 m. kalendorius. Parapija dėkoja už dovaną ir rūpestį ir kviečia kiekvieną šeimą pasiimti kalendorių. T. G.

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Nuo trečiadienio iki penktadienio,
8:30 v.v. — 9:00 v.v.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Nolton Ave.
Willow Springs, IL 60480
Tel.: (708) 839-2511. Tel.-FAX (708) 839-0870

We Ship UPS

Užsilaikant maisto tiekimo (catering)

312-434-9766

talman

delicatessen
Valgis Catering

Skaniausi lietuviški gaminiai

Geriausias spaudos rinkinys Čikagoje!

2624 West 69th Street, Chicago, IL 60629

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS

ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar pardodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterinis FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkaime ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

FOR SALE

New 2-flat bldg. with 5 rms, 3 bdrms, 2 baths in ea. apt. with formal din. rm. All appliances, plus full basement with side drive and garage in Southwest suburbs. Only \$249,900. Call: Tom Maloney Re/Max Southwest 708-974-1110

KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER 284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer, ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patars. Įkainavimas veltui.

FOR RENT

Išnuomojamas 4 kamb. 2 mieg. butas 7136 S. Mozart. Kreipitis į savininkę, 2 aukštai, įėjimas iš šono.

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyt. 71 St., ir Washenaw Ave., vienas arba du suaugusiems asmenims. Yra šaldytuvas ir virimo plyta. \$325 į mėn. + „security dep.“ Kreipitis į Aliną nuo 8 v.r. iki 3 v.p.p., tel. 312-476-8727.

HELP WANTED

Spaustuvei reikalingas darbininkas/rė. Pradžioje apie 20 val. į sav. vėliau iki pilno laiko. Būtina turėti žalią kortelę. Skambinti Valentiniui Krumpui, 312-778-1700.

Reikalinga moteris, kuri galėtų atvažiuoti į Chicago priemiestį, Barington Hills, prižiūrėti kūdikį. Rekomendacijos būtinos. Atlyginimas susitarus. Tel. 708-426-4634.

VALYMO DARBAS

Ieškomos moterys valyti namus. Alga iki \$360 į sav., 8½ val. darbas per dieną. Reikia gyventi priemiestyje. Bus parūpintas kambarys. Kreipitis: Tel. 1-703-393-7040

ST. GEORGE CHURCH
33 & LITHUANICA, CHICAGO, IL
MEMORIES ON VIDEO

LAST LITHUANIAN MASS JUNE 24, 1990 \$10.00 — 56 min.
CHURCH GROUNDS & CHURCH INSIDE

LAST COMMUNITY MASS JUNE 30, 1990 \$10.00 — 1 hr. 58 min.

LAST PARISHIONERS MASS JULY 7, 1990 \$10.00 — 1 hr. 30 min.

FAREWELL GATHERING AFTER MASS

DEMOLITION OF CHURCH
END OF AN ERA 1896 — 1993 \$17.00 — 1 hr. 58 min.

SHIPPING & HANDLING \$4.00

TO ORDER CALL

CHRISTINE SHULTZ
312-927-6526

or
AL. NAUSIEDA
312-238-7058

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT
MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

LAIŠKAI

NEMICKAS/BRAZAUSKAS/ LIETUVIŲ FONDAS

Perskaitę Broniaus Nemicko „Draugo“ laiškų skyriuje 1994 m. gruodžio 6 d. išspausdintą laišką, esame priversti atsakyti į jo kaltinimą, kodėl prezidentas Algirdas Brazauskas nebuvo paminėtas „Lietuvių fondas II“ knygoje.

„Sunku patikėti, kad nė vienas septynių knygos redaktorių ir niekas iš jos leidėjų nebūtų girdėjęs ir žinojęs, jog Lietuvos žmonės Algirdą Brazauską išrinko prezidentu, nepaisydami jo komunistinės praeities. Turbūt jo paklusnybė Lietuvos okupantui, vykdydams lietuvių tautos genocidą, užkėlė jam var-tus į šią knygą.“

Užtikriname B. Nemicką, kad Lietuvos fondo leidinio redakcinė kolegija ir leidėjai, nors ir politinėje veikloje aktyviai nedalyvauja, tačiau suvokia, kad Algirdas Brazauskas yra šiuolaikinis Lietuvos prezidentas.

Jeigu B. Nemickas būtų nuosekliau perskaitęs ar nors pavertęs leidinio puslapius, tikriausiai žinotų, kodėl prezidentas A. Brazauskas nebuvo atžymėtas Lietuvos fondo leidinyje.

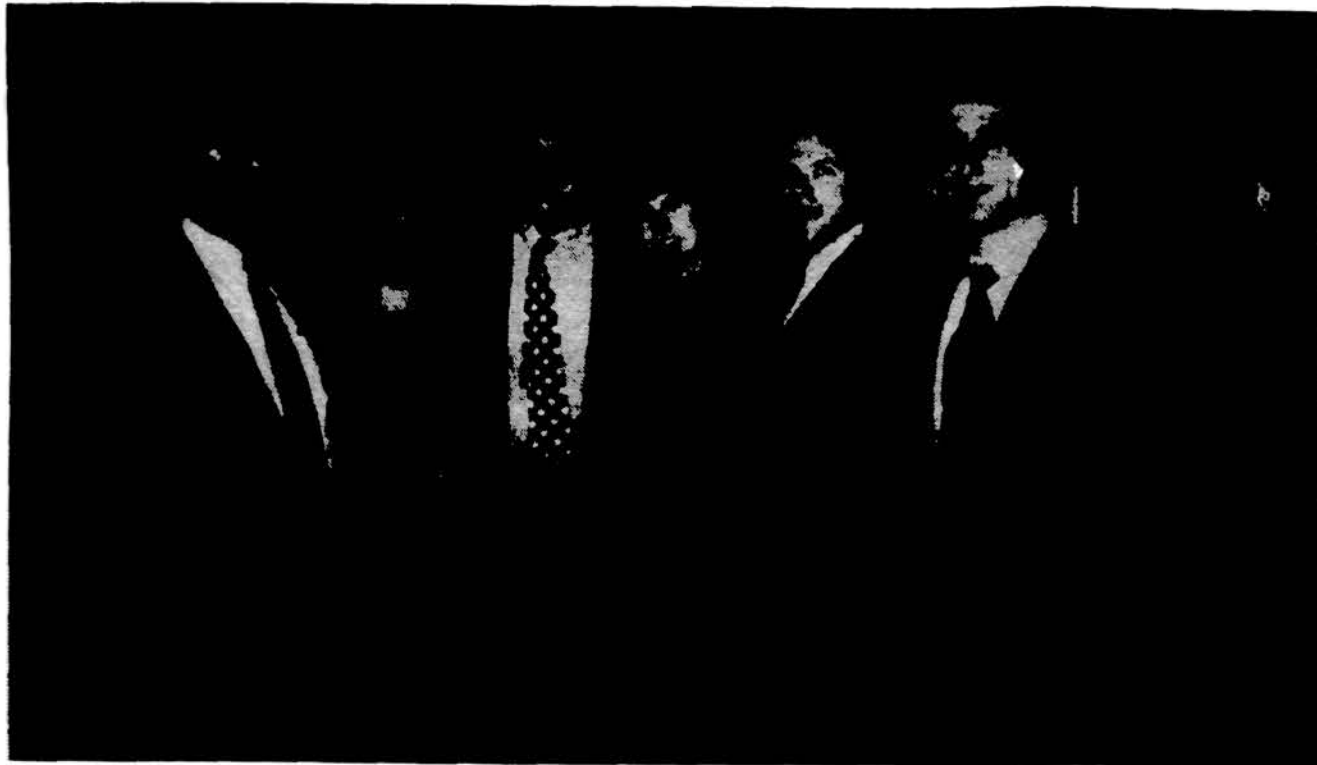
Leidėjų žodyje 11 psl. aiškiai įrašyta: „Šis leidinys skiriamas tik Lietuvos fondo nariams pagerbti“. Nuo redakcijos stalo – 16 psl., stambiomis raidėmis pažymėta: „Kaip pirmame, taip ir šiame Lietuvos fondo leidinyje pažymėti tik LF nariai“. 205 psl., „Ryskieji Lietuvos fondo nauji nariai“, kard. V. Sladkevičiaus, arkivysk. J. Steponavičiaus, Vytauto Landsbergio (kiti trys Lietuvos prezidentai buvo įrašyti LF nariais prieš daugelį metų), B. Gajausko, arkivysk. A. Backio, vysk. P. Baltakio, J. Urbšio, S. Lozoraičio, yra pažymėta po kiekvieną nuotrauką, kad jie visi yra Lietuvos fondo nariai. Bronius Nemickas, kad ir nebūdamas Lietuvos fondo nariu, visada gali su 100 dol. įnašu įrašyti į L. fondo A. Brazauską. Lietuvos fondas garantuoja, kad sekančiame leidinyje bus išspausdinta jo nuotrauka, įnašo suma ir pavardė asmens įrašiusio Lietuvos prezidentą į Lietuvos fondą.

B. Nemicko laiško paskutinė pastraipa tegu pati už save kalba: „Toks akivaizdus tyčinis darbas, primenantis Lavrentij Berijos „išvalymą“ iš sovietinės enciklopedijos, atsiduoda gyvenimo tikrovės sovietinėmis klas-totėmis, nuvertina šaunios išvaizdos knyga „Lietuvių fondas II“, kviečia nepatikėti ir kitais jos teiginiais“. Dėl jos nekomentuosime. Linkime Broniui Nemickui ateityje susapnuoti dar išradingesnį sapną.

Lietuvių fondas

NA IR PRAŠOVĖ!

„Drauge“ gruodžio 6 d. išspausdintas Broniaus Nemicko laiškas „Nejaugi jis ne prezidentas“. Kai tą laišką perskaičiau, prisiminiau mūsų liaudies posakį („Draugo“ redaktorė losiūdiškus išsireikškimus, atrodo, mėgsta, nes dažnai tokį ar kitokį pavartoja savo vedamajame), kuris šitaip baigiasi: „...kaip gaidys nuo stogo... (nedrįsčiau rašyti pradžios, nes pro redaktorinę „cenzūrą“ nepraeitų). Lietuvių fondas į knygą, kurios dar nemačiau, bet nemažai girdėjau, sudėjo ne Lietuvos prezidentų nuotraukas, tik dėl to, kad jie prezidentai (niekas negali neigti, kad Algirdas Brazauskas yra Lietuvos Respublikos prezidentas, nebent pastaruosius kelis metus būtų praleidęs kitoje planetoje), bet dėl to, kad jie yra Lietuvos fondo

„Dear St. Anthony“ filmo, sukurto ir režisuoto Roberto Pileckio, sutiktuvėse susirinkę jo artimieji palinkėti sėkmės (iš kairės): Albinas Kurkulis, Elytė Reklaitytė-Sieczkowska, R. Pileckis, Lina Žliobienė, dr. Aras Žlioba ir Mindaugas Liepa.

Nuotr. Indrės Tjūnelienės

nariai – vadinasi kažkas jų var-du yra atsiuntęs fondui įnašą. Ar, vadovaujantis B. Nemicko prielaida, į knygą turėjo būti surašyti visi Lietuvos partizanai, visi žuvusieji Nepriklausomybės kovose? Spausdinti tik tie, kurie vienokių ar kitokių būdu tapę Lietuvos fondo nariais.

Laiško rašytojas turėjo pasitikrinti faktus (kreiptis į Lietuvos fondo įstaigą, jeigu kitų šaltinių neturi) ir tik po to rašyti, kad fondas sėja „sovietines klastotes“.

Andrius Virbyla
Chicago Heights, IL

BRAVO LIETUVIŲ FONDAS!

Nežinau tikrųjų priežasčių, dėl kurių į Lietuvos fondo išleistą II narių sąrašą ir veiklos istorijos dalį nebuvo įdėta dabartinio Lietuvos Respublikos prezidento Algirdo Brazausko nuotrauka (žr. Broniaus Nemicko laišką „Drauge“, gruodžio 6 d. laidoje), bet šiandien visa gerklė šaukia Lietuvos fondui: bravo! Nors kas turėjo drąsos pasilikti prie savo principų. Prikalbesiu vyrą, kad pakeistume testamentą ir visą savo, nors ir nelabai gausų tur-telį užrašysime Lietuvos fondui. Matome, kad tai tikrai rimta ir paramos verta organizacija. Ačiū B. Nemickui, kad į tai atkreipė dėmesį.

Elena Stakaitienė
Hickory Hills, IL

ESU DEKINGAS TĖVAMS

Mano prisiminimuose „Vil-nius grįžta Lietuvai“ yra kelios klaidos, kurias norėčiau išaiš-kyti. Ir taip, turi būti „tempora“, o ne „tempore“, švenčioniškis Česlovas Juršėnas yra ne min. pirm., bet seimo pirmininkas, Janina Kulčicka dainavo ne „Lietuvos“, bet „Liutnios“ te-atre.

Ta pačia proga, norėčiau pagerbti savo tėvus.

Pradėjus man lankyti lie-tuvišką „Ryto“ pradžios mokyklą (sesuo jau lankė lie-tuvių gimnaziją), atėjus į namus mokyklų inspektorius motinai pasakė, arba vaikai lankys lenkišką mokyklą, arba vyras bus atleistas iš darbo, kartu kviesdamas tėvą kitą dieną aplankyti jį kuratorijoje (dabar švietimo ministerija).

Ryte, atvykusį tėvą, inspek-torius pasitiko piktu veidu, pakartodamas tuos pačius motinai pasakytus žodžius. Tėvo atsakymas buvo: „esu lietuvis ir mano vaikai lankys tik lie-tuvišką mokyklą“. Po trijų mė-nesių tėvas buvo atleistas iš miesto savivaldybės darbų pri-žiūrėtojo pareigų. Tad, kad li-kau lietuvių lenkų okupuotame Vilniuje, esu dekingas tik tė-vams, nes esu tikras, kad lanky-damas lenkišką mokyklą šian-dieną nepriklausyčiau garbin-gai lietuvių tautai.

Kazys Baronas
Vokietija

AUSTRALIJOS LIETUVIAI DEL KARINIO TRANZITO

Mes, Sydnejaus (Australija) lietuviai, susirinkę š.m. lapkri-čio 13 d. Sydnejaus Lietuvių namuose, jungiamės prie tautie-čių Lietuvoje ir užsienyje, kuriems susirūpinimą kelia karinio tranzito per Lietuvos teritoriją įteisinimas. Nors sutarties projektuose kalbama apie tranzito taisykles visoms šalims, tikrovėje tranzitu naudotųsi Rusijos kariniai daliniai. Turint omenyje Rusi-joje atgyjančias imperines nuo-taikas, mūsų manymu, karinio tranzito per Lietuvą įteisinimas sukuria grėsmę Lietuvos Res-publikos saugumui.

Susirinkimo įgaliojti pasirašo: **prof. dr. Vytautas Doniela** ir buvęs „Mūsų pastogės“ red.
Vincas Augustinavičius

PATIKO J. KULIUKO ATSIMINIMAI

Gal be reikalo Jus trukdau, bet labai norėjau pasidžiaugti Jūsų laikrastyje paskelbtais Juozo Kuliuko atsiminimais „Nebuvo lemta žūti“. Skačiau juos priešokiais, net ne iš eilės, nes „Drauga“ gaudavau iš kar-to didelėmis krūvomis, gerokai pavėluotai. Šie atsiminimai yra atsiminimai apie karą be didvy-rių. Jie gerai atspindi tam tik-ras Lietuvos kariuomenės dalies tragediją. Autorius pasakoja la-bai paprastai, be jokių literatū-rinių imantrijų. Man, kaip kalbininkui, patiko ir atsimi-nimų kalba. Apie autorių, jo tolimesnį likimą aš nieko neži-nau, bet jeigu įmanoma, perduo-kite mano geriausių linkėjimus ir padėką.

Nuosirdžiausiai sėkmės lin-kiu ir „Draugo“ redakcijai. Esu aš beveik „savas“ žmogus, nes lygiai prieš penkerius metus su kunigu Juozu Vaišniu lankiausi Jūsų redakcijoje.

Alg. Sabaliauskas
Vilnius

KADA JIE PRIEŠ TAUTĄ ATSAKYS?

Su dėmesiu perskaičiau R. Sidrio straipsnį apie generolą V. Vitkausko „išdaigas“ Lietuvai sunkiais laikais. Idomu, kas su juo toliau atsitiko? Koks buvo jo likimas? Ar jis dar gyvas, kas jam pėnsija moka, ar turėjo šeimą?

Skaudu pagalvojus, kad tie, kuriais pasitikėjome, mus išda-vė ir sąžinės graužimo dėl to ne-jaucia. Tokių dabar Lietuvoje daug yra ir jie tik laukia progos vėl rusus pasikviesti. Kai Sibi-rian ištremiti arba ir grįžę vos galą su galu suduria, tai mūsų tautos išdavikai po užsienius trankosi. Ir kada jie prieš tautą atsakys?

Tautą gynusieji ir dėl jos lais-vės žuvusieji neturėtų būti užmiršti. Prieš tautą turėtų būti priversti atsakyti ir tie, kurie dabar kraštą valdo.

Agota Šuopienė
Chicago, IL

LIETUVIŲ KALBA LIETUVOJE

Nors iševiojė rašyta ir disku-tuota apie lietuvių rašytines kalbos iškraipymus ir sulie-tuvintų svetimžodžių vartojimą Lietuvoje, Lietuvos valdžia ir Lietuvos lietuvistai, – jei tokių dar yra – tuo reikalu mažai ka-daro. Toks bent gaunasi įspūdis.

Du žodžiai ypač erzina. Vieto-je pasienio apsaugos ruožo ar baro viršininko, Lietuva dabar turi pasienio komisarą ar komi-sarus, grynai rusiškus – sovie-tinius žodžius. Sovietų laikais taip pat visur buvo vartojamas žodis nacija, nacionalinis ir ki-tos to žodžio formos. Tarpuka-rinėje nepriklausomoje Lietuvo-je vartodavome tauta, tautinis ir panašiai. Su nacija ir kalbi-nės logikos lyg trūksta. Jei tau-ta – tai tautietis ar tautietė, bet jei nacija, tai jos narys yra na-cietis ar nacietė, nacijietis ar nacijietė, o gal, ko gera, naxis ar naxė? Skamba gana kvailai.

Ne visi tarptautiniai žodžiai atitinka lietuvių kalbos dvasiai ir turėtų būti kuo mažiau varto-jami, o rusiški visi išmetami. Užtenkamai jie mus rusino ir gadinio kalbą per 50 metų.

Jonas V. Rugelis
Maywood, IL

KODEL AMERIKIEČIAI YRA
DAŽNAI RUSŲ PUSĖJE?

Man dažnai atrodo, kad eili-niai amerikiečiai, ypač tie, kurie yra anglosaksiškos kilmės, turi per daug simpatijų rusų tautai. Gal tai iš dalies dėl to, kad istoriškai ir amerikie-čiai, ir rusai yra užkariautojų bei ateivių tautos. Rusai iš paly-ginti nedidelės Maskvos kuni-gaikštijos išplėtė savo valdas vakaruose į Lenkiją, Baltijos kraštus ir Suomiją, o rytuose pasiekė net Šiaurės Ameriką, užimdami Aliaską. Iš ne per di-džiausios Britanijos salos anglai, kurie vėliau pasidarė amerikiečiais, užkariavo beveik visą Šiaurės Ameriką. Ir rusai, ir amerikiečiai su vietiniais gyventojais elgėsi gan žiauriai. Pavyzdžiui, indėnams tvarkyti paskirti valdžios agentai su Amerikos kavalerijos pagalba suvarė indėnus į plikų uolų rezervatus, kur ne žolė neauga. Elgėsi ne ką geriau, kaip naciai su žydais, daugiausia dėl to, kad indėnai nenorėjo atsakyti savo papročiu, kalbos ir gyvenimo būdo. Atseit, nenorėjo „suame-rikonėti“. Dar ir dabar juodie-ji, kurie yra ateiviai (nors ir ne savo noru) yra traktuojami ge-riau, negu indėnai, kurie yra vietiniai. Gal dėl to pagal lap-kričio 29 dienos Danutės Bindo-kienės vedamąjį, „Chicago Tribune“ dienraščio simpatijos yra atėjūnų rusų pusėje, o ne latvių, kurie Latvijoje gyveno šimtmečius. Atseit, ne rusai, o latviai turi nusileisti. Idomu, kiek Čikagos lietuvių, latvių ir estų parąšė protesto laiškus „Chicago Tribune“ dienraščiui dėl šio straipsnio?

• Kur lengviausia pašniukš-tinėti po svetimus laiškus? „Drauge“.

Mikas Jurgaitis
Venice, FL

NETEKUS ŽYMAUSIOS AMERIKOJE MONTESORININKĖS

Spalio mėnesio pabaigoje mus pasiekė žinia apie dr. Nan-cy Rambush mirtį Princetone li-goninėje nuo kasos vėžio. Tai žymiausias ir svabiausias as-muo, atgaivinęs Montessori mokslą Amerikoje.

Pradėjusi auginti savo šeimą, susipažinusi su Montessori idėjomis, ji išvyko į Angliją stu-dijuoti. Amerikoje tuo laikui nebuvo jokių kursų, ruošiančių Montessori auklėtojas.

Grįžusi iš Anglijos, suorga-nizavo Montessori klasę, 1959 m. įkūrė Montessori kursus Greenwich, CT, per spaudą, ra-diją pradėjo skleisti Montessori

auklėjimo būdą Amerikoje. Įkūrė Amerikos Montessori draugiją.

Tuo laiku, kai dr. N. Ram-bush steigė kursus, organizavo mokyklas, skaitė paskaitas, rengė seminarus rytiniame Amerikos pakraštyje, Čika-goje tos idėjos pradėjo plisti iš Varnų ir D. Petrutytės židinė-lio, jų vedamų paskaitų ir Mon-tesessori parodos, suorganizuotos Jaunimo centre. Tą parodą ir jų vedamą židinėlį gausiai lankė amerikiečiai auklėtojai, iešką naujų kelių auklėjime.

1961 m. Montessori draugija pakvietė dr. N. Rambush į Či-kagą paskaitai, į kurią pri-sirinko pilna Jaunimo centro salė, daugiausia amerikiečiai mokytojai. Jos ugninga paskai-ta ir vėlesni pasitarimai Či-kagoje išjudino visuomenę.

Mano asmeniškai pažintis ir bendravimas su ja prasidėjo 1962 m., kai išvykau į Green-wich, CT, į trečius, jos suorga-nizuotus Montessori kursus. Ryšiai vis atsinaujindavo per metinius visos Amerikos semi-narus. Per vieną tokių semi-narų jai papasakojau, kad Montessori idėjos skleidžiamos

Lietuvoje. Su įdomumu išklau-siusi, ji pasiūlė važiuoti į Lietuvą padėti paskaitomis, lankyti mokyklas. Pagalvojau, kad ji tik iš mandagumo taip sakė, bet, pasirodo, kad ji visai rimtai apie tai galvojo.

1992 m. pavasarį seminaras vyko Čikagoje, dr. N. Rambush pasiūlė savo „sabbatical“ me-tus su Fulbright stipendija praleisti Lietuvoje, skaitydama paskaitas apie ankstyvą auklė-jimą ir Montessori. Šis planas nebuvo įvykdytas, tad sutarėm 1994 m. važiuoti kartu į Lie-tuvą, ten vesti kursus Mon-tesessori auklėtojom, o vėliau N. Rambuch būtų prisidėjusi prie APPEL kursų.

Jos vizito metu, 1993 m. ru-denį, Čikagoje laiškais ir telefo-niniais pasikalbėjimais viskas buvo nutarta, deja, kovo mėne-sį paskambinusi pranešė, kad ji serga kasos vėžiu ir šimet jos kelionė atidėtina, „bet gal ki-tais metais...“ Tai buvo mūsų paskutinis pasikalbėjimas.

Tuštumą netekus dr. N. Rambush, nedaug kas gali už-pildyti, nes ji buvo retas žmo-gus, kuris turėjo aiškų tikslą ir žinojo kaip jį praktiškai įgyven-dinti.

Didelis nuostolis ne tik Ame-rikos, bet ir Lietuvos Montes-sori judėjimui.

Stase Vaišvilienė

A.†A. Kun. VLADAS (WALTER) MAŽRIMAS, O.S.J.

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.
Mire 1994 m. gruodžio 7 d., 2:20 val. p.p., sulaukęs 86 metų.

Nuliūdę liko: sesuo Valery Sapkus, sūnėnas dr. Stanley Sapkus, artima giminaitė Elaine Morrison.

Priklausė St. Joseph Oblate draugijai. Buvo 37 metus Melynosios Fatimos Armijos kapelionas.

Velionis pašarvotas penktadienį, gruodžio 9 d. nuo 11 iki 6 v.v. St. Adrian bažnyčioje, 70 St. A. Washtenaw Ave.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, gruodžio 10 d. Po gedulingų šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažistamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę sesuo, sūnėnas ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus.
Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

A.†A. ALEI KVEDARAITEI DIRSE

staigiai mirus, reiškiamė gilią užuojautą vyrui EDŽIUI, sūnams ARUI, GINTUI, RYTUI ir AIDUI, tėvams MILDAI ir ALGIUI, seserims VITAI, ASTRAI ir RŪTAI, tetoms, RAMUTEI, GILANDAI ir AUDRONEI, bei kitiems giminėms ir artimiesiems ir kartu liūdime.

LSS Skaučių Seserija

Midland Federal Savings and Loan Association 75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

Zenonas Prūsas
Chillicothe, Ohio

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Kiekvienos srities užkulisiai yra žmonės įdomesni, negu oficialūs valdžių pareiškimai. Lituanistikos padėtis „ten ir čia atviromis akimis“ gali sudominti visuomenę, kuri kviečiama šį vakarą, penktadienį, gruodžio 9 d., įvyksiančią vakaronę Jaunimo centre. Jautrių klausimų atvirai pasisakys trys JAV pabuvoję Lietuvos lituanistai: dr. Kęstutis Peckus, Gediminas Radvilas ir prof. dr. Leonardas Sauka. Pradžią 7 val. vak.

Kalėdų eglutę Jaunimo centro didž. salėje š.m. gruodžio 17 d., šeštadienį, 11:30 val. ryto rengia Čikagos lituanistinė mokykla. Šios mokyklos mokiniai suvaidins vaizdelį „Kalėdų žvaigždė“ ir atliks įvairią kalėdinę programą. Atvyks ir Kalėdų senelis su dovanomis vaikams. Po programos pabendraujamas. Atsilankyti kviečiami tėvai, mokyklos dar nelankantys broliukai ir sesutės, seneliai ir mokyklos draugai.

Šv. Kryžiaus bažnyčios Čikagoje lietuvių komitetas šaukia svarbų parapijiečių susirinkimą šį sekmadienį, gruodžio 11 d., tuoj po lietuviškų šv. Mišių, kurios baigiasi 10:15 val. ryto. Susirinkimas vyks parapijos salėje. Visi Šv. Kryžiaus parapijos lietuviai prašomi dalyvauti.

Čikagos studentai ateitininkai ruošia Kūčias sekmadienį, gruodžio 18 d., 1 val. p.p. Jaunimo centro didž. salėje. Visi Čikagos ir apylinkių ateitininkai kviečiami dalyvauti. Prašoma nedelsiant registruotis pas Valeriją Žadeikienę tel. 708-424-4150.

Upytės Draugiško klubo susirinkimas įvyks antradienį, gruodžio 13 d., 1 val. po pietų, Ziggy Kojak svetainėje, 4500 S. Talman Ave. Bus renkama valdyba 1995 metams ir daug kitų reikalų aptariama. Valdyba kviečia visus narius atsilankyti. Po susirinkimo bus vaišės.

Čikagos lit. mokyklos VII klasės ir šešto skyriaus deklamavimo konkurso laimėtojai Indrė Noreikaitė ir Tomas Mikužis. Laimėtojų tarpe dar buvo Ada Valaitytė.

Nuotr. Danos Mikužienės

x Naujųjų metų sutikimo pokylis, kurį rengia **Lietuvių Opera**, įvyks Jaunimo centre gruodžio 31 d. Pokylio pradžia 7:30 v.v. su įvairiais užkandžiais ir gaivinančiais gėrimais, o vakarienė 8:30 v.v. Vakaro metu gros **muz. Ričardo Soko** orkestras. Nakties metu dar bus ir šalti užkandžiai. Stalus arba į paskiras vietas prašome užsisakyti pas Naujų metų pokylio vadovą **Vaclovą Momką** šiuo telefonu: **312-925-6193**. Čia bus suteiktos ir visos reikalingos informacijos. Kviečiame ne tik Chicago, bet ir apylinkių lietuvius sutikti Naujus metus kartu su mūsų operos nariais.

(sk.)

Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuširdžiai patars ir patarė, duodami komiso nuolaidą, **Albinas Kurkulis**, tel. **312-360-5530** arba jo sūnūs ir partneriai: **Andrius Kurkulis**, tel. **312-360-5531** ir **Paulius Kurkulis**, **312-360-5627**, dirbą su **Oppenheimer & Co., Inc.** Chicagoje. Iš kitur skambinkite veltui: tel. **1-800-621-2103**.

(sk.)

x Adv. VINCENT BRIZ-GYS praneša savo įstaigos naują adresą: **180 N. LaSalle St., Suite 619, Chicago, IL 60601**, tel. **312-984-5500**, fax **312-984-5503**.

(sk.)

x Ieškoma Genovaitė Žuromskytė, Kazimiero ir Felicijos Žuromskių duktė, gim. 1925 m. Lietuvoje; 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Žinantieji apie jos likimą, prašome pranešti, **Sabina Ancerys**, **100 Woodlawn Ave., Porter, IN 46304**. Tel. **219-926-6203**.

(sk.)

x KAIRYS BALTIC EXPEDITION greitai ir atsakomai pristato maisto siuntinius per 10-14 dienų jūsų artimiesiems. Atsiunčiame ir pasirašytą pakvitavimą. Rašykite arba skambinkite Vytui ar Genei Kairiams — atsiųsime pilną siuntinių bei priedų sąrašą. **Kairys Baltic Expediting**, **517 Fruitland Rd., Stonev Creek, Ont., Canada 18 E 5A6**, tel. **905-643-3334/fax 905-643-8980**.

(sk.)

Nekalto Prasidėjimo parapijoj, Brighton Parke, vyksta rūbų rinkimo vėjus padėti vargan patekusiems broliams Lietuvoje. Reikalingi visoki vyriški, moteriški ir vaikiški rūbai bei avalynė. Jie priimami sekmadieniais, gruodžio 11 ir 18 d. parapijos salėje (kampas 44-tos ir S. Fairfield) 8 val. r. iki 12:30 v. p.p.

Galintys padėti į sunkvežimį krauti „Saulutės“, Lietuvos vaikų globos būrelis, siuntinius, labai prašomi atvykti į Pasaulio lietuvių centrą Lemonte šeštadienį, gruodžio 17 d., 10 val. ryte, prie „Saulutės“ sandėlio, tai pilkos durys pastato šiaurinėje pusėje, prie žemutinės mašinų aikštelės. Kviečiami ne tik „Saulutės“ nariai, bet ypač studentai, galintys paaukoti valandėlę, Lietuvos vargstančių vaikų labai. Paskutiniu metu „Saulutė“ išsiuntė siuntinius į Jiezną, Panevėžį, Garliavą, Daugus, Plungę, Simną, o dabar apie 200 siuntinių išsiųs į Uteną ir Silutę.

„Muzikos ir poezijos valandėlė“ bus sekmadienį, gruodžio 11 d., 12 val. vidudienį, (po 11 val. Mišių) Lietuvių dailės muziejuje Lemonte (PLC rūsyje). Programą atliks solistė Audronė Gaiziūnienė, aktorė Nijolė Martinaitytė ir muzikas Alvydas Vasaitis. Visus maloniai kviečia „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis.

Kalėdinį pobūvį su rašytojos Nijolės Užubalienės paskaita apie lietuviškus Kalėdų papročius penktadienį, gruodžio 16 d., 7:30 val. vak. Lietuvių centro Lemonte, Bočių menėje, ruošia ASS filisteriai. Visi kviečiami.

Tautos fondo tarybos posėdyje gruodžio 3 d. New Yorke patvirtintas 1995 m. Tautos fondo biudžetas. Demokratinės Lietuvos atstatymui skiriama 300,000 dolerių. Šiais metais Lietuvos demokratizacijai išdalinta 250,000 dol. 1994 m. fondo pajamos, susidedančios iš palikimų, dividendų ir aukų, prašoko 300,000 dol. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Tautos fondas neorganizuoja kadaise taip našių metinių vėjų.

x „KALBA VILNIUS“. KLAUSYKIT GRUNDIG RADIJAIS. Net 21 banga. Fonografai. Rekorderiai. Visų vokiškų aparatų garantuotas taisymas. **Gradinskas, J. G. Television**, **2512 W. 47 St., Chicago, IL, 60632**. Pirmiausia — paskambinkit **312-376-1998**.

(sk.)

x Ona Rušėnas, jau antri metai globoja našlaitį Rytį. Anykščių apylinkėje. Dėkojame už \$150 metinį našlaičio paramos mokestį. „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, **2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629**.

(sk.)

x Kviečiame į šokių vakarą gruodžio 9-10 d. Pradžią 7 v.v. „Gintaras“, **2548 W. 69 St., Chicago**.

(sk.)

x Lithuanian Mercy Lift nuoširdžiai dėkoja ponams **J. A. Biručiams** už \$200 auką. Ponai Biručiai jau keturis metus nuolat teikia LML finansinę paramą. Esame dėkingi.

(sk.)

x MAISTO SIUNTINIAI ŠVENTĖMS per Transpak. Visi produktai užsienietiški. Nuo \$29 iki \$98. Du patys populiariausi tai \$39 šventinis siuntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už \$98. Pinigai pervejami doleriais papigintomis kainomis. Talpintuvai siunčiami kas savaitę. Skubiems siuntiniams — **AIR CARGO. TRANSPAK**, **2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629**, tel. **312-436-7772**.

(sk.)

Draugo fondo valdybos pirmininku vėl pakviestas **Jurgis Riškus**, vadovavęs DF valdybai pirmos kadencijos metu. Jam pavesta artimu metu sudaryti naują valdybą ir pristatyti ją tvirtinti DF direktorių tarybai.

Valdybos išdininko pareigose sutiko pasilikti DF direktorių tarybos pirmininkas Bronius Juodelis.

Geras draugas visuomet pasiruošęs padėti, tad ir dienraštis „Draugas“ šių principų laikosi. Jis žada Jums sutaupyti brangų laiką ir gerą pluoštą dolerių, jeigu Kalėdų proga savo artimuosius sveikinsite per „Draugą“. Laikas jau atsiųsti savo tekstą, kad spėtume išspausdinti iki Kalėdų. Pasi-naudokite šia patogią paslauga. Sveikinimus pradėsime spausdinti ateinančią savaitę.

Alvidė Martin, St. Peters, MO, „Draugo“ knygyne įsigijo lietuviškos spaudos, lipinukų, kasečių ir sveikinimo kortelių už nemažą sumą. Malonu, kad atsilankant Čikagoje, nepamiršamas ir mūsų knygynas.

Aldona Ragauskaitė, Kauno Operos solistė, dainavusi pagrindines soprano partijas, o taip pat ir soprano rolę „Perlų žvejų“ operoje, šiuo metu režisuojanti operas, lankėsi Čikagoje ir sekmadienį užsuko į Lietuvių Operos choro repeticiją, o po jos susipažino su mūsų Operos vadovybe. Pokalbio metu buvo daug sužinota apie Kaune veikiančią, bet mūsųose dar mažai žinomą, operą.

Šv. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapija kas sekmadienį vykdo tikrai kilnų artimo meilės darbą: žmonės, kurie negali patys ateiti ar atvažiuoti į sekmadienio Mišias, turi paskambinti į kleboniją tel. 523-1402 ir pasistengti, kad jie būtų be jokio užmokesčio atvežami. Būtų gražu, kad ir kitos lietuvių parapijos pasektų šiuo klebono kun. Anthony Puchenski ir parapijos komiteto pavyzdžiu. Juk yra ir kitur vyresnio amžiaus asmenų, ligonių, kurie labai norėtų bent sekmadieniais pasimelsti lietuviškose Mišiose, bet nepajėgia ar dėl kitų priežasčių negali atvykti.

IŠVYKO Į LIETUVĄ

Paulius Gediminas Bindokas š.m. gruodžio 8 d. išvyko bent metams, o gal ir ilgiau, dirbuotis Lietuvoje. Jis gimęs ir augęs Čikagoje, lankęs Švč. M. Marijos Gimimo pradžios mokyklą (kartu ir kasdieninę lit. mokyklą), vėliau Brother Rice gimnaziją, baigęs Kristijono Donelaičio pradžios ir aukštesniąją lit. mokyklą, lankęs Pedagoginį lituanistikos institutą. Mokykloje pasižymėjęs literatūriniais gabumais, laimėjęs už rašinius nemažai premijų ne vien mokyklos konkursuose, bet ir už mokyklos ribų. Nuo pat mažų dienų veiklus ateitininkas. Studijavo Loyolos ir DePaul universitete

Paulius G. Bindokas

Auka „Draugo“ paramos fondui—yra lietuviybės laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.

Mokytoja Irena Vilimienė su mokiniais Jėzuitų koplyčioje pirmąją mokslo metų dieną pradedant malda Čikagos lit. mokykloje, kuri veikia Jaunimo centre.

Nuotr. V. Žukausko

NAUJI DARBAI

Kūčios yra šeimos šventė, o mes savo šeimą laikome ne vien kraujo gimines bei kitus artimuosius, bet ir visą lietuvių bendruomenę. Tad prasminga ir Kūčias kartu valgyti. Juk sakoma: jeigu su kuo pasidalinsi duonos kąsniu prie to paties stalo, visuomet būsi surištas nematoma artimumo saitais (čia tinka ne vien duonos kąsnis, bet ir kalėdačio atlaužėlė). Lietuviškos kūčios rengiamos Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, šeštadienį, gruodžio 17 d., 5 val. vak. Norintieji dalyvauti, turi būtinai užsisakyti vietas telefonu: 708-257-6846 arba 708-257-0689. Kūčios – pagal visas tradicijas – su valgiais, pabendravimu ir kalėdinėmis giesmėmis. Kviečia PLC renginių komitetas.

Sekmadienį, gruodžio 11 d., 3:30 val. popiet, Mokslo ir pramonės muziejuje (Museum of Science and Industry), esančiame prie 57 gatvės ir Lake Shore Dr. Čikagos pietinėje dalyje, kalėdinę programą atliks Lietuvos Vyčiai: šokėjai, vaidintojai, choras. Tai jau 48-oji metinė programa, kurioje dalyvauja Lietuvos Vyčiai. Čikagos ir apylinkių visuomenė kviečiama gausiai susirinkti ir savo Vyčiams paploti už jų įdėtą darbą, pastangas ir Lietuvos vardo garsinimą.

kompiuterių mokslą, vėliau dirbo savo specialybėje. Po Persų įlankos karo įstojo savanoriu į JAV karo aviaciją kaip kompiuterių specialistas, tačiau netrukus jį patraukė greitosios pagalbos medicina, nes „kompiuteriai yra tik mašinos, o pagalba sužeistam ar sergančiam žmogui – daug svarbiau“. Baigęs atitinkamus mokslus, buvo šios medicinos šakos instruktorius, o taip pat dirbo aviacijos bazių ligoninėse ne vien Amerikoje, bet įvairiuose pasaulio kraštuose. Daug dirbo ir civilių ligoninėse. Yra apdovanotas daugybe ordinų, medalių, žymenų už savo kruopštų darbą, pareigingumą, narsumą.

Baigdamas karinę tarnybą, nusprendė savo gausias žinias panaudoti Lietuvoje, jeigu tik tenai jos būtų reikalingos. Šiuo reikalu susisiektą su Lietuvos Sveikatos apsaugos ministerijos Užsienio ryšių ir personalo skyriaus viršininku dr. A. Valavičium. Kadangi Paulius yra susipažinęs su vėliausia greitosios pagalbos medicinos (ne tik civilių, bet ir karo lauko) technologija ir metodais, dr. A. Valavičius mielai sutiko jo žinias panaudoti Lietuvoje. Paulius dirbs Lietuvos Sveikatos apsaugos ministerijos globoje, gyvens Vilniuje, bet su paskaitomis ir praktiškais pamokomis važinės po įvairias krašto ligonines.

Linkime jam geriausios sėkmės.

JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė pradėjo trečią savo pirmininkavimo kadenciją 1994 m. rudenį. Naujai išrinkta JAV ir LB Krašto valdybos pirm. Regina Narušienė pakvietė R. Kučienę tęsti toliau švietimo puoselėjimo darbus, kuriems jau buvo pašventus tiek darbo ir energijos.

Švietimo tarybos gretos truputį pasikeitė. Spalio 23 d. posėdyje pirmininkė pristatė naują narių sudėtį: sekretorę Aliciją Brazaitienę, protokolų sekretorę Ireną Vilimienę, išdininką Antaną Jarūną, koordinatorės mokykliniams reikalams – Vidą Brazaitytę ir Aldoną Rauchienę, ryšininkę su amerikietiškomis mokslo institucijomis – Rimą Binder, „Eglutės“ administratorių – Viktorą Kučą, koordinatorę spaudos reikalams – Ramunę Kubiliūtę, koordinatorę priešmokyklinio amžiaus vaikų auklėjimui Ireną Senkevičienę.

Švietimo tarybos laukia nemažai darbų. Svarbiausias – mokyklų programų perrašymas, įskaitant atskirą programą besimokantiems lietuviškai. Bus sudarytos lituanistinio švietimo gairės – tikslai ir siekiai kiekvienam skyriui ir pan. Mokyklų vedėjos bus aktyviai įtraukiamos į šį procesą.

Lituanistinių mokyklų žinios

Švietimo taryba džiaugiasi naujomis lituanistinėmis mokyklomis Seattle, WA, vadovauja Irena Blekytė, ir Littleton, CO, (prie Denver), vadovauja dr. Roma Milušauskienė.

New Yorko „Maironio“ lituanistinės mokyklos naujoji vedėja yra Audrė Lukoševičiūtė, Detroito „Žiburio“ – Alma

Butkūnienė, o Hartford, CT „Atgimimo“ – Erina Balsienė. Truputį gaila buvo išgirsti, kad kasdieninė lietuviška mokykla Čikagos Marquette parke po ilgų gyvavimo metų neatvėrė durų 1994 m. rudenį, bet yra vilčių, kad atsiras mokytojų ir mokyklos vedėja.

Dvi mokyklos šiemet švenčia 45-erių metų gyvavimo sukaktį: Los Angeles Šv. Kazimiero mokykla ir Bostono lituanistinė mokykla.

Konferencijos ir posėdžiai

Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė ir narė Ramunė Kubiliūtė savo lėšomis vyko į švietimo darbo konferenciją Putname, lapkričio 5-6 dienomis.

„Atviros Lietuvos“ fondo atstovas Vytas Gruodis lankėsi Čikagoje. Regina Kučienė dalyvavo posėdyje kartu su kitų lietuvių organizacijų ir komitetų atstovais. Fondas remia Lietuvos mokyklinių vadovėlių leidimą ir Lietuvos akademikų dalyvavimą įvairiose konferencijose. Kai kuriais „Atviros Lietuvos“ fondo projektais (pvz., žaidimais kompiuteriams) galės pasinaudoti ir JAV lituanistinių mokyklų mokinukai.

„Eglutė“

„Eglutės“ administratorius Viktoras Kučas tvarko adresyną kompiuteryje. Šalia visu naujų prenumeratų (užsienyje gyvenančių žmonių savo gimimėms Lietuvoje), 10 naujų prenumeratų užsakė draudimo įstaigos vedėjas Frank Zapolis. Jis paskyrė prenumeratas Lemonto „Maironio“ lituanistinei mokyklai kaip premijas gerai besimokantiems mokiniams.

R. Kubiliūtė

Dienraštis „Draugas“ – prasmingiausia Kalėdų dovana!

Dienraštis Jūsų artimuosius čia, Lietuvoje, arba bet kuriame kitame pasaulio krašte lankys kelis šimtus kartų per metus ir primins Jūsų dosnumą, kai kitos kalėdinės dovanos bus seniai užmirštos ar suvartotos.

Užprenumeruokite savo brangiesiems „Draugą“, pasinaudodami čia pridedama atkarpa; tik užpildykite ir pasiųskite, o „Draugo“ administracija pasirūpins Jūsų dovanos pristatymu.

Mano pavardė ir vardas

Adresas

Prašau „Draugą“ siuntinėti, kaip Kalėdų dovana:

Vardas ir pavardė

Adresas

Metams

Pusei metų

Čekius rašyti: „Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.